

***Suvestinė redakcija nuo 1998-02-21 iki 2014-01-31***

*Nutarimas paskelbtas: Žin. 1994, Nr. [43-0](#), i. k. 0945010NUTA00000046*

***Nauja redakcija nuo 1998-02-21:***

*Nr. [68](#), 1997-12-18, Žin. 1998, Nr. 18-445 (1998-02-20), i. k. 0975010NUTA00000068*

**VALSTYBINĖS LIETUVIŲ KALBOS KOMISIJOS  
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO  
N U T A R I M A S**

**DĖL DIDŽIŲJŲ KALBOS KLAIDŲ SĄRAŠO**

1994 m. gegužės 26 d. Nr. 46  
Vilnius

Valstybinė lietuvių kalbos komisija n u t a r i a:  
Patvirtinti Didžiųjų kalbos klaidų sąrašą (pridedama).

KOMISIJOS PIRMININKAS

A. ROSINAS

KOMISIJOS SEKRETORĖ

D. MIKULĖNIENĖ

PATVIRTINTA  
Valstybinės lietuvių kalbos komisijos  
prie Lietuvos Respublikos Seimo  
1997 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 68

## DIDŽIOSIOS KALBOS KLAIDOS

### 1. ŽODYNO KLAIDOS

#### 1.1. Neteiktinos svetimybės ir jų dariniai

|         |                                                                     |                                                                        |
|---------|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| 1.1.1.  | <b>adejals, adijalas</b>                                            | = apklōtas                                                             |
| 1.1.2.  | <b>aiva</b>                                                         | = svaraīnis                                                            |
| 1.1.3.  | <b>akurtnas, -a, akurat(n)us, -i</b>                                | = tvarkingas, -a, kruopštūs, -i, padorūs, -i; gēras, -a; teisingas, -a |
|         | <b>akuračiai, akurtn(i)ai</b>                                       | = tvarkingai, kruopščiai; padōriai*; geraī; teisingai                  |
| 1.1.4.  | <b>apart</b>                                                        | = bē, išskyrus; be tō                                                  |
| 1.1.5.  | <b>arenda</b>                                                       | = nūoma                                                                |
|         | <b>arenduoti</b>                                                    | = nūomoti(s), iš(si)nūomoti                                            |
| 1.1.6.  | <b>babina</b>                                                       | = ritē                                                                 |
| 1.1.7.  | <b>bakanas</b>                                                      | = kēpalas                                                              |
| 1.1.8.  | <b>balēja, balija</b>                                               | = 1. skalbtūvė; 2. praustūvė                                           |
| 1.1.9.  | <b>balkis</b>                                                       | = sijà                                                                 |
| 1.1.10. | <b>bantas</b>                                                       | = 1. kāspinas; 2. peteliškė ( <i>kaklaraištis</i> )                    |
|         | <b>bantuotas, -a</b>                                                | = kaspinuotas, -a                                                      |
| 1.1.11. | <b>baranka, baronka</b>                                             | = riestaīnis                                                           |
|         | <b>baronkėlė, baronkytė</b>                                         | = 1. riestainiukas; 2. traškūtis                                       |
| 1.1.12. | <b>barchatas</b>                                                    | = aksómas                                                              |
|         | <b>barchatinis, -ė</b>                                              | = aksominis, -ė                                                        |
| 1.1.13. | <b>basket(k)ės</b>                                                  | = sportūkai, spōrtbačiai; <i>spec.</i> krepšinio bātai                 |
| 1.1.14. | <b>baumkuchenas, bankuchenas</b>                                    | = šakōtis                                                              |
| 1.1.15. | <b>benzokolonėlė, benzokolonkė, benzokolonka</b>                    | = 1. degalinė; 2. (benzino) kolonėlė                                   |
| 1.1.16. | <b>bevelyti</b>                                                     | = būti liñkusiam, -iai, liñkti; plg. 1.1.84.                           |
| 1.1.17. | <b>biednas, -a</b>                                                  | = neturtingas, -a; skurdūs, -i                                         |
|         | <b>biednai</b>                                                      | = neturtingai, skurđžiai                                               |
|         | <b>biedniokas</b>                                                   | = vařgas, vařgeta, skurđžius                                           |
|         | <b>biednystė</b>                                                    | = vařgas, skurđdas                                                     |
|         | <b>biednuomenė</b>                                                  | = varguomenė                                                           |
| 1.1.18. | <b>biskis, biskelis, biskutis...; biškis, biškelis, biškutis...</b> | = trupūtis, truputėlis, trupučiukas, mažumėlis                         |
|         | <b>biskį, biskelį, biskutį...; biškį, biškėlį, biškutį...</b>       | = trupūtį, truputėlį, trupučiuką, mažumėlį (-ę), bent kiek             |
| 1.1.19. | <b>blicas</b>                                                       | = blýkstė                                                              |
|         | <b>blicinterviu</b>                                                 | = akimirkos (truūpas) interviū                                         |
|         | <b>blicpartija</b>                                                  | = žaibo pārtija                                                        |
|         | <b>blicturnyras</b>                                                 | = žaibo turnyras                                                       |
| 1.1.20. | <b>bliūdas</b>                                                      | = dubuō                                                                |
|         | <b>bliūdelis, bliūdukas</b>                                         | = dubenėlis                                                            |
|         | <b>pusbliūdis</b>                                                   | = pūsdubenis                                                           |
| 1.1.21. | <b>bliuznyti</b>                                                    | = blevýzgoti, pliaūkšti, nešvānkiai kalbėti                            |
| 1.1.22. | <b>bonka, bonkė</b>                                                 | = būtėlis                                                              |
|         | <b>bonkėlė, bonkutė</b>                                             | = buteliukas                                                           |
|         | <b>pusbonkis</b>                                                    | = pūsbutelis                                                           |
| 1.1.23. | <b>bravoras</b>                                                     | = 1. (alaūs) daryklā; 2. (spirito) varyklā                             |
| 1.1.24. | <b>britva</b>                                                       | = 1. skustūvas; 2. (skutimosi) peiliukas                               |

\* Tie žodžiai, kurie bendrinėje kalboje gali būti kirčiuojami dvejopai (pvz., padōriai ir padoriaī), šiame sąrašė sukirčiuoti pagal „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ (1993) nurodytą pirmąjį variantą.

|         |                                        |                                                                       |
|---------|----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| 1.1.25. | <b>britvutė</b>                        | = (skutimosi) peiliukas                                               |
| 1.1.26. | <b>britvonas</b>                       | = keptuvas                                                            |
| 1.1.27. | <b>broma</b>                           | = 1. tarpūvartė; 2. važtai; 3. árka                                   |
| 1.1.27. | <b>broniruoti</b>                      | = už(si)sakýti (iš anksto), rezervuoti                                |
| 1.1.28. | <b>broniruotė</b>                      | = (išankstinis) užsákyimas, rezervávimas                              |
| 1.1.28. | <b>brudas</b>                          | = 1. puřvas, neřvarūmai; núosėdos; 2. bjaurūmas, bjaurastis; bjaurýbė |
| 1.1.29. | <b>brudnas, -a</b>                     | = puřvinas, -à; muřžinas, -à; neřvarūs, -i                            |
| 1.1.29. | <b>brusas</b>                          | = tãřas                                                               |
| 1.1.30. | <b>bruselis, brusokas</b>              | = tařėlis                                                             |
| 1.1.30. | <b>bukietas</b>                        | = púokštė                                                             |
| 1.1.31. | <b>bukietavimas</b>                    | = <i>spec.</i> rėtinimas lizdaĩs                                      |
| 1.1.31. | <b>bulka</b>                           | = bandà; pyřàgas                                                      |
| 1.1.32. | <b>bulkelė, bulkutė</b>                | = bandėlė, bandutė                                                    |
| 1.1.32. | <b>chrustai, krustai</b>               | = žagarėliai, ausėlės                                                 |
| 1.1.33. | <b>čecholas</b>                        | = užvalkalas                                                          |
| 1.1.34. | <b>čecholiukas</b>                     | = užvalkaliukas                                                       |
| 1.1.34. | <b>čerešnė</b>                         | = trėšnė                                                              |
| 1.1.35. | <b>daboti</b>                          | = 1. sáugoti, prižiūrėti; 2. žiūrėti                                  |
| 1.1.36. | <b>pasidaboti</b>                      | = 1. nusižiūrėti; 2. patikti                                          |
| 1.1.37. | <b>dekis</b>                           | = užklótas, užtiesalas, plėdas                                        |
| 1.1.37. | <b>dratas</b>                          | = vielà                                                               |
| 1.1.38. | <b>dratinis, -ė</b>                    | = vielinis, -ė                                                        |
| 1.1.39. | <b>ermideris, ermyderis, ermidelis</b> | = 1. triukšmas; 2. sámbrūzdis, maiřatis                               |
| 1.1.40. | <b>fara</b>                            | = žibiñtas                                                            |
| 1.1.41. | <b>farforas</b>                        | = porceliãnas                                                         |
| 1.1.41. | <b>farforinis, -ė</b>                  | = porceliãninis, -ė                                                   |
| 1.1.42. | <b>frizuoti(s)</b>                     | = garbiniúoti(s); garbanóti(s)                                        |
| 1.1.43. | <b>frizūra</b>                         | = šukuosena                                                           |
| 1.1.44. | <b>fundyti</b>                         | = 1. váiřinti; 2. dovanóti                                            |
| 1.1.45. | <b>galka, galkė</b>                    | = (mėsòs) kukulis                                                     |
| 1.1.46. | <b>geska, geskutė</b>                  | = papetė                                                              |
| 1.1.47. | <b>grafkė, grapkė, grafkutė</b>        | = žiogėlis; segtukas                                                  |
| 1.1.48. | <b>grimeris, -ė, grimierius, -ė</b>    | = grimúotojas, -a                                                     |
| 1.1.49. | <b>guzikas</b>                         | = sagà                                                                |
| 1.1.50. | <b>gvintas</b>                         | = sriėgis                                                             |
| 1.1.51. | <b>gvintuoti</b>                       | = sriėgti                                                             |
| 1.1.52. | <b>iřmiera</b>                         | žr. 1.1.78.                                                           |
| 1.1.53. | <b>(iř)mislyti, (iř)mislinti</b>       | = (pra)manýti, tařti; (iř-), (su)galvóti, mąstýti                     |
| 1.1.54. | <b>iřmislas</b>                        | = prãmanas, prasimãnymas                                              |
| 1.1.55. | <b>mislis</b>                          | = mintis                                                              |
| 1.1.56. | <b>kaldra</b>                          | = aĩtklodė                                                            |
| 1.1.57. | <b>kalnierius</b>                      | = apýkaklė                                                            |
| 1.1.58. | <b>kavoti(s)</b>                       | = 1. slėpti(s); 2. láidoti ( <i>nesangr.</i> )                        |
| 1.1.59. | <b>kavon(k)ės</b>                      | = slėpýnės, skiniukas                                                 |
| 1.1.60. | <b>kazarma(s)</b>                      | = kareivinės                                                          |
| 1.1.61. | <b>kazarminis, -ė</b>                  | = kareivinių                                                          |
| 1.1.62. | <b>kelnė</b>                           | = <i>spec.</i> mentė                                                  |
| 1.1.63. | <b>kitka</b>                           | = <i>spec.</i> spūdulas                                               |
| 1.1.64. | <b>klapanas</b>                        | = 1. vožtuvas; 2. aĩtkiřenis                                          |
| 1.1.65. | <b>kleckai</b>                         | = kukuliai                                                            |
| 1.1.66. | <b>kleckienė</b>                       | = kukuliėnė                                                           |
| 1.1.67. | <b>kleckučiai</b>                      | = kukuliukai                                                          |
| 1.1.68. | <b>knatai</b>                          | = <i>spec.</i> púsverpaliai                                           |
| 1.1.69. | <b>knatas</b>                          | = dągtis                                                              |
| 1.1.70. | <b>knopkė, knopka</b>                  | = 1. mygtukas; 2. spraustukas; 3. smeigtukas                          |
| 1.1.71. | <b>kolioti(s)</b>                      | = plústi(s), kòneveikti                                               |
| 1.1.72. | <b>kombikormas</b>                     | = <i>spec.</i> kombinúotieji pařaraĩ                                  |
| 1.1.73. | <b>konusas</b>                         | = kúgis                                                               |
| 1.1.74. | <b>konusinis, -ė</b>                   | = kúginis, -ė                                                         |

|          |                                                                                                         |                                                                                                                                                                      |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.1.65.  | košeliena                                                                                               | = šaltiena                                                                                                                                                           |
| 1.1.66.  | kūdas, -a<br>(su)kūsti                                                                                  | = līesas, -ā<br>= (su)līsti, (su)līesēti, (su)blōgti                                                                                                                 |
| 1.1.67.  | kurtkē, kurtka                                                                                          | = striūkē                                                                                                                                                            |
| 1.1.68.  | kvasas                                                                                                  | = girā                                                                                                                                                               |
| 1.1.69.  | kvoldas<br>kvolduoti                                                                                    | = klōstē<br>= klōstyti                                                                                                                                               |
| 1.1.70.  | lastai                                                                                                  | = plaūkmenys                                                                                                                                                         |
| 1.1.71.  | lystelē                                                                                                 | = 1. juostēlē; <i>spec.</i> leñtjuostē; 2. <i>spec.</i> ilginē; 3. <i>spec.</i> priēsiuvas                                                                           |
| 1.1.72.  | lištva, lištvelē                                                                                        | = juostēlē; <i>spec.</i> leñtjuostē                                                                                                                                  |
| 1.1.73.  | liukras                                                                                                 | = <i>spec.</i> glājus                                                                                                                                                |
| 1.1.74.  | liuosas, -a<br>liuosinti, liuosuoti<br>liuosuojantis, -i<br>liuoslaikis<br>paliuosuoti<br>pasiliuosuoti | = laīšvas, -ā<br>= láisvinti<br>= láisvinamas, -a<br>= laisvālaikis<br>= 1. atlēisti ( <i>iš darbo</i> ); 2. palēisti<br>= išeīti ( <i>iš darbo</i> )                |
| 1.1.75.  | maštabas                                                                                                | = māstas                                                                                                                                                             |
| 1.1.76.  | mazolis, mozolis                                                                                        | = núospauda                                                                                                                                                          |
| 1.1.77.  | mereška<br>mereškuoti                                                                                   | = peltakys<br>= peltakiúoti                                                                                                                                          |
| 1.1.78.  | miera<br><br>išmiera<br>mieruoti(s)<br>mierkavoti<br>primierka                                          | = 1. dýdis, nūmeris, matmuō; 2. mātas; 3. māstas, matāvimo įrankis<br>= 1. matmuō; 2. dýdis, nūmeris<br>= matúoti(s)<br>= matúoti, (nu)táikyti<br>= pri(si)matāvimas |
| 1.1.79.  | mostis, mostelē                                                                                         | = tēpalas, tepaliukas                                                                                                                                                |
| 1.1.80.  | mozoti                                                                                                  | = tēpti; teplióti, terlióti                                                                                                                                          |
| 1.1.81.  | (ne)boti                                                                                                | = (ne)páisyti, (ne)žiūrėti                                                                                                                                           |
| 1.1.82.  | norka                                                                                                   | = audinė                                                                                                                                                             |
| 1.1.83.  | papkē                                                                                                   | = 1. āplank(al)as; 2. segtūvas                                                                                                                                       |
| 1.1.84.  | (pa)velyti                                                                                              | = 1. léisti; 2. linkėti                                                                                                                                              |
| 1.1.85.  | petruška                                                                                                | = petrāžolē                                                                                                                                                          |
| 1.1.86.  | planeris                                                                                                | = sklandytūvas                                                                                                                                                       |
| 1.1.87.  | planka, plankutē                                                                                        | = 1. juostēlē; 2. <i>spec.</i> priekraštis                                                                                                                           |
| 1.1.88.  | plēmas, plēmē<br>plēmuoti                                                                               | = dēmē<br>= dēmėti, palikti dēmēs                                                                                                                                    |
| 1.1.89.  | pletkas, pliotkas<br>pletkininkas, -ē<br>pletkinti, pletkavoti                                          | = āpkalbos, pāskalos<br>= liežuváutojas, -a<br>= liežuváuti, apkalb(in)ėti                                                                                           |
| 1.1.90.  | plintusas                                                                                               | = <i>spec.</i> griñdjuostē                                                                                                                                           |
| 1.1.91.  | ploščius<br>ploščinis, -ē, ploštinis, -ē                                                                | = lietpaltis<br>= lietpaltinis, -ē                                                                                                                                   |
| 1.1.92.  | pončka(s), pončkutē                                                                                     | = spūrga                                                                                                                                                             |
| 1.1.93.  | priča(s)                                                                                                | = alegòrija, alegòrinis pāsakojimas; parābolē                                                                                                                        |
| 1.1.94.  | priklus, -i                                                                                             | = įkyrūs, -i; šleikštūs, -i, bjaurūs, -i; atgrasūs, -i                                                                                                               |
| 1.1.95.  | proba                                                                                                   | = mēginys, bandinys                                                                                                                                                  |
| 1.1.96.  | prosai                                                                                                  | = sóros                                                                                                                                                              |
| 1.1.97.  | prosas<br>prosyti, prosinti                                                                             | = lygintūvas<br>= lóginti                                                                                                                                            |
| 1.1.98.  | prūdas                                                                                                  | = kūdra, tvenkinys                                                                                                                                                   |
| 1.1.99.  | pundas, pundelis, pundulys                                                                              | = 1. ryšulys, -ėlis; 2. šūsni; glėbys                                                                                                                                |
| 1.1.100. | rasoda                                                                                                  | = pasōdai, daigai                                                                                                                                                    |
| 1.1.101. | rėdyti(s)                                                                                               | = vilkti(s), reñgti(s) (drabūžiais); puōšti(s), dabinti(s); reñgti, ruōšti                                                                                           |
|          | aprėdas, aprėdalas<br>parėdas                                                                           | = āpdaras, āpdangalas, drabūžis; dangà<br>= papuošimas, pāpuošalas; āpdaras, apsirengimas; išėiginiai drabūžiai                                                      |

|          |                                  |                                                            |
|----------|----------------------------------|------------------------------------------------------------|
| 1.1.102. | <b>parėdymas</b>                 | = 1. pótvarkis; 2. nuródymas                               |
|          | <b>rubežius</b>                  | = 1. síena; 2. ribà                                        |
|          | <b>rubežiuotis</b>               | = ribótis                                                  |
| 1.1.103. | <b>rūgoti(s)</b>                 | = bárti(s), kéikti(s), plústi(s), iškalbėti                |
| 1.1.104. | <b>ružavas, -a</b>               | = rōžinis, -ė; raūsvas, -à                                 |
| 1.1.105. | <b>salka</b>                     | = mansárda                                                 |
| 1.1.106. | <b>sasiska, sosiska, sosiskė</b> | = dešrėlė                                                  |
| 1.1.107. | <b>sklepas</b>                   | = 1. rūšys; 2. pùsrūsis                                    |
| 1.1.108. | <b>slaidas</b>                   | = skaidrė                                                  |
| 1.1.109. | <b>smakas</b>                    | = slibinas                                                 |
| 1.1.110. | <b>sortuoti, sortiruoti</b>      | = rūšiúoti                                                 |
| 1.1.111. | <b>(su)bujoti</b>                | = 1. (su)vešėti, (su)keróti, tařpti; 2. (su)klestėti       |
|          | <b>buinas, -a, buinus, -i</b>    | = 1. vešlūs, -i; iš(si)kerójęs, -usi; 2. riebūs, -i        |
| 1.1.112. | <b>strausas, štrausas</b>        | = strūtis                                                  |
| 1.1.113. | <b>šlanga(s)</b>                 | = žarnà                                                    |
| 1.1.114. | <b>šlipsas</b>                   | = kaklāraištis                                             |
| 1.1.115. | <b>šmotas</b>                    | = gābalas                                                  |
| 1.1.116. | <b>šniūras</b>                   | = 1. virvė; 2. virvūtė; 3. <i>spec.</i> virvėlaidis        |
|          | <b>šniūrelis, šniūriukas</b>     | = vařstis, raĩstis, varsčiukas, raištėlis                  |
| 1.1.117. | <b>špaklis, špaklius</b>         | = glaĩstas                                                 |
|          | <b>špakliuoti</b>                | = glaistýti                                                |
| 1.1.118. | <b>špalas</b>                    | = pābėgis                                                  |
| 1.1.119. | <b>špilka, špilkutė</b>          | = 1. smeigė, smeigėlė; 2. (plaukų) segtūkas                |
|          | <b>špilkuoti</b>                 | = 1. smaigýti, badýti; 2. pašiėpti, ironizúoti             |
| 1.1.120. | <b>špricas</b>                   | = šviřkštas                                                |
|          | <b>špricuoti</b>                 | = šviřkšti                                                 |
| 1.1.121. | <b>štatas</b>                    | = valstijà                                                 |
| 1.1.122. | <b>štatyvas</b>                  | = stōvas                                                   |
| 1.1.123. | <b>štuka</b>                     | = 1. vīnetas; 2. gābalas; 3. pókštas, juokaĩ               |
|          | <b>štukinis, -ė</b>              | = 1. vienetinis, -ė; 2. gabalinis, -ė                      |
|          | <b>štukorius, -ė</b>             | = pókštíninkas, -ė, išdāigininkas, -ė; juokdarys, -ė       |
| 1.1.124. | <b>šuleris</b>                   | = 1. sūkčius, apgavikas; 2. išdāigininkas                  |
| 1.1.125. | <b>taimautas, taim-autas</b>     | = 1. pėrtrauka; 2. <i>spec.</i> pertraukėlė                |
| 1.1.126. | <b>tapkės</b>                    | = šlepėtės, šliūrės                                        |
| 1.1.127. | <b>tormozas</b>                  | = stabdys                                                  |
|          | <b>tormozuoti, tarmozuoti</b>    | = stabdýti                                                 |
| 1.1.128. | <b>tomatai</b>                   | = pomidōrai                                                |
| 1.1.129. | <b>tušinti(s)</b>                | = troškinti(s)                                             |
|          | <b>tušintuvas</b>                | = troškintūvas                                             |
| 1.1.130. | <b>ukolas</b>                    | = 1. dūris; 2. injėkcija                                   |
| 1.1.131. | <b>ulioti, uliavoti</b>          | = ūžti, ūžauti; puotáuti                                   |
| 1.1.132. | <b>univermagas</b>               | = universālinė (parduotūvė)                                |
| 1.1.133. | <b>universamas</b>               | = savitarnos universālinė (parduotūvė)                     |
| 1.1.134. | <b>vailokai, veilokai</b>        | = veltiniai                                                |
| 1.1.135. | <b>zelcas</b>                    | = slėgtaĩnis                                               |
| 1.1.136. | <b>zrazai</b>                    | = suktiniai, vyniótiniai                                   |
| 1.1.137. | <b>zubras</b>                    | = stumbras                                                 |
|          | <b>zubražolė</b>                 | = stumbrāžolė                                              |
|          | <b>zubrovka</b>                  | = stumbrinė                                                |
| 1.1.138. | <b>ženyti(s)</b>                 | = tuōkti(s); vėsti; tekėti                                 |
|          | <b>ap(si)ženyti</b>              | = tuōkti(s); vėsti; (iš)tekėti                             |
| 1.1.139. | <b>žgutas</b>                    | = vařztis; <i>spec.</i> pynė                               |
| 1.1.140. | <b>žiletas</b>                   | = liemėnė                                                  |
| 1.1.141. | <b>žiletė</b>                    | = (skutimosi) peiliūkas                                    |
| 1.1.142. | <b>žilka</b>                     | = vālas                                                    |
| 1.1.143. | <b>žiurstas</b>                  | = prijuōstė                                                |
| 1.1.144. | <b>žulikas</b>                   | = 1. sūkčius, vagišius; 2. <i>spec.</i> dvišakis, trišakis |

## 1.2. Nevartotinos naujos svetimybės

|         |                                       |                                                                                                      |
|---------|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.2.1.  | <b>armrestlingas</b>                  | = <i>sport.</i> raňkos lenkimas                                                                      |
| 1.2.2.  | <b>autodetailingas</b>                | = automobilių puošýba, automobilių apdailà                                                           |
| 1.2.3.  | <b>barteris</b>                       | = <i>ekon.</i> natûriniai (prëkių) mainai                                                            |
|         | <b>barterinis: barteriniai mainai</b> | = <i>ekon.</i> natûriniai (prëkių) mainai                                                            |
| 1.2.4.  | <b>bereitorius</b>                    | = prajodinëtojas                                                                                     |
| 1.2.5.  | <b>biznesmenas</b>                    | = veřslininkas                                                                                       |
| 1.2.6.  | <b>bodis</b>                          | = glaustinukë, glaustinis                                                                            |
| 1.2.7.  | <b>bukeris</b>                        | = (manekënių <i>ir pan.</i> ) àgentas, angažuotojas                                                  |
| 1.2.8.  | <b>burgeris</b>                       | = suvožtinis                                                                                         |
|         | <b>čyzburgeris</b>                    | = sûraïnis, sûrio suvožtinis                                                                         |
|         | <b>fišburgeris</b>                    | = žuvaïnis, žuviës suvožtinis                                                                        |
|         | <b>hamburgeris</b>                    | = mësaiñnis, mësôs suvožtinis                                                                        |
| 1.2.9.  | <b>čipsai</b>                         | = (bûlvių) traškûčiai                                                                                |
| 1.2.10. | <b>dartas, dartsas</b>                | = 1. smigînis, smigis ( <i>žaidimas</i> ); 2. smigë, strëlýtë ( <i>smiginiui žaisti</i> )            |
| 1.2.11. | <b>daidžestas</b>                     | = (periòdikos) apžvalgà; sántraukos                                                                  |
| 1.2.12. | <b>e-mailas, imeilas</b>              | = elektròninis pàštas                                                                                |
| 1.2.13. | <b>hepiendas</b>                      | = laiminga pabaigà                                                                                   |
| 1.2.14. | <b>holbolas</b>                       | = trijųlių krepšinis                                                                                 |
| 1.2.15. | <b>hororas</b>                        | = 1. siaûbo filmas; 2. siaûbas                                                                       |
| 1.2.16. | <b>hospisas</b>                       | = slaugôs namaï ( <i>nedidelë ligoninë nepagydomai sergantiems žmonëms</i> )                         |
| 1.2.17. | <b>hostelis</b>                       | = nakvýnës namaï                                                                                     |
| 1.2.18. | <b>hotdogas</b>                       | = dešraiñnis                                                                                         |
| 1.2.19. | <b>hotelis</b>                        | = viëšbutis                                                                                          |
| 1.2.20. | <b>imidžas</b>                        | = įvaizdis; <i>perk. r.</i> vařdas, véidas ( <i>kartais išvaizda</i> )                               |
| 1.2.21. | <b>imobilaizeris</b>                  | = imobilizàtorius, fiksàtorius; (vaïro) įtvaras                                                      |
| 1.2.22. | <b>impičmentas</b>                    | = (valstýbës) apkaltà                                                                                |
| 1.2.23. | <b>kileris</b>                        | = (samdomas) žudikas                                                                                 |
| 1.2.24. | <b>kornfleiksai</b>                   | = (kukurûžų) dribsniai                                                                               |
| 1.2.25. | <b>krosvordas</b>                     | = kryžiàžodis                                                                                        |
| 1.2.26. | <b>leginsai</b>                       | = tamprës, timpës                                                                                    |
| 1.2.27. | <b>leiblas, leiblis</b>               | = 1. etikëtë; 2. emblemà; 3. (firmos) ženklas                                                        |
| 1.2.28. | <b>miusliai</b>                       | = dribsniai (su priëdais); javaïniai                                                                 |
| 1.2.29. | <b>ofisas</b>                         | = įstaiga ( <i>kartais</i> būstinë, biûras, kontorà, ràštinë)                                        |
| 1.2.30. | <b>organaizeris</b>                   | = 1. užrašinë (paprastà, elektròninë); 2. (kanceliàrinių reikmenų) dëklë                             |
| 1.2.31. | <b>pabas</b>                          | = alinë, alûdë; smûklë                                                                               |
| 1.2.32. | <b>pampersai</b>                      | = saûskelnës                                                                                         |
| 1.2.33. | <b>parkingas</b>                      | = (automobilių) aikštëlë                                                                             |
| 1.2.34. | <b>peintbolas</b>                     | = dažàsvydis                                                                                         |
| 1.2.35. | <b>pleiofai</b>                       | = atkriñtamosios rungtýnës (varžýbos)                                                                |
| 1.2.36. | <b>ploteris</b>                       | = braižýtuvas                                                                                        |
| 1.2.37. | <b>polismenas</b>                     | = policininkas                                                                                       |
| 1.2.38. | <b>popkornai</b>                      | = (kukurûžų) spragëšiai                                                                              |
| 1.2.39. | <b>posteris</b>                       | = afišà; plakàtas                                                                                    |
| 1.2.40. | <b>presa</b>                          | = spaudà                                                                                             |
|         | <b>presatašë</b>                      | = <i>dipl.</i> spaudôs atašë; spaudôs atstôvas                                                       |
|         | <b>prescentras</b>                    | = spaudôs ceñtras                                                                                    |
|         | <b>preskonferencija</b>               | = spaudôs konfereñcija                                                                               |
| 1.2.41. | <b>puzlis, pûzlë</b>                  | = 1. dëstas, dëliònë, dëstinis ( <i>žaidimas</i> ); galvósûkis; 2. kibûčiai ( <i>žaidimo dalys</i> ) |
| 1.2.42. | <b>rolikai, rolskeitai</b>            | = riedûčiai                                                                                          |
| 1.2.43. | <b>referis</b>                        | = <i>sport.</i> (vyresnýsis) teisëjas                                                                |
| 1.2.44. | <b>rentingas</b>                      | = (trumpalaikë) núoma                                                                                |
| 1.2.45. | <b>serfingas</b>                      | = baňglentë                                                                                          |
| 1.2.46. | <b>skeitbordas, skeitas</b>           | = riëdlentë                                                                                          |
| 1.2.47. | <b>skeiteris</b>                      | = 1. riedûtininkas; 2. riëdlentininkas                                                               |
| 1.2.48. | <b>skinhedas, skinas</b>              | = skustagaļvis                                                                                       |
| 1.2.49. | <b>skryningas</b>                     | = 1. atrankà, rûšiàvimas; 2. <i>med.</i> patikrinimas                                                |

|             |                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------|--------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.2.50.     | <b>snekas</b>                              | = užkandis, užkandukas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 1.2.51.     | <b>sponsorius, -ė</b>                      | = 1. rėmėjas, -a; 2. mecenatas, -ė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|             | <b>sponsorystė</b>                         | = 1. parama, rėmimas; 2. mecenavimas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 1.2.52.     | <b>steikas</b>                             | = (amerikietiškas) kepsnys, didkepsnis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 1.2.53.     | <b>steipleris</b>                          | = segiklis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 1.2.54.     | <b>stimeris</b>                            | = 1. šutintūvas; 2. garo mašina; 3. chem. gąrinimo aparatas (garintūvas)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 1.2.55.     | <b>šeikeris</b>                            | = (kokteilių) plaktuvė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 1.2.56.     | <b>šopas</b>                               | = parduotuvė, krautuvė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 1.2.57.     | <b>šorttrekas</b>                          | = sport. trumpasis tąkas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 1.2.58.     | <b>šrederis</b>                            | = (dokumentų) naikiklis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 1.2.59.     | <b>taimeris</b>                            | = laikmatis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 1.2.60.     | <b>tyneidžeris, -ė</b>                     | = paauglys, -ė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1.2.61.     | <b>vykendas</b>                            | = savaitgalis                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 1.2.62.     | <b>vindserfingas</b>                       | = sport. 1. burlentė; 2. burlenčių sportas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>1.3.</b> | <b>Neteiktini vertinimai</b>               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|             | <b>Žodžiai</b>                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 1.3.1.      | <b>apystova</b>                            | = aplinkybė: <i>Nusikaltimo a p y s t o v a s</i> (= aplinkybės) <i>tiria ekonominių nusikaltimų skyriaus darbuotojai.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 1.3.2.      | <b>gerbūvis</b>                            | = 1. gerovė: <i>Reikėtų daugiau rūpintis žmonių g e r b ū v i u</i> (= gerove); 2. aplinkà: <i>Tik noro pritrūko sutvarkyti namo g e r b ū v į</i> (= aplinką); 3. aplinkotvarka: <i>Ieškoma lėšų sostinės g e r b ū v i u i</i> (= aplinkotvarkai).                                                                                                                                              |
| 1.3.3.      | <b>įstatymdavys, -ė, įstatymleidys, -ė</b> | = įstatymų leidėjas, -a: <i>Į s t a t y m d a v i a i</i> (= Įstatymų leidėjai) <i>turi susirūpinti, kad ne visi gerbia valstybės įstatymus.</i>                                                                                                                                                                                                                                                  |
|             | <b>įstatymdavystė, įstatymleidystė</b>     | = įstatymų leidimas, leidybà: <i>Į s t a t y m d a v y s t ė</i> (= Įstatymų leidimas) – nelengvas, tačiau kilnus darbas. <i>Į s t a t y m l e i d y s t ė</i> (= Įstatymų leidyba, leidimas) <i>Lietuvoje turi senas tradicijas.</i>                                                                                                                                                             |
| 1.3.4.      | <b>išsireikšti</b>                         | = pasakýti, parėikšti: <i>Ji ne visai tiksliai i š s i r e i š k ė</i> (= pasakė). <i>Ar galima taip i š s i r e i k š t i</i> (= (pa)sakyti)? <i>Kaip čia buvo i š s i r e i k š t a</i> (= pareikšta, pasakyta), <i>statybos nejuda iš vietos.</i>                                                                                                                                              |
|             | <b>išsireiškimas</b>                       | = pósakis, pasákymas: <i>Mokytoja parinko gražių i š s i r e i š k i m ū</i> (= posakių). <i>Tokie pikti i š s i r e i š k i m a i</i> (= žodžiai, pasakymai) <i>spaudoje nevienija tautos.</i>                                                                                                                                                                                                   |
| 1.3.5.      | <b>laisvanoris, -ė</b>                     | = savanòris, -ė: <i>Gelbėjimo darbų ėmėsi kariai, policininkai ir l a i s v a n o r i a i</i> (= savanoriai) <i>miesto gyventojai.</i>                                                                                                                                                                                                                                                            |
|             | <b>laisvanoriškas, -a</b>                  | = savanòriškas, -a: <i>Taikos fondas sudaromas iš l a i s v a n o r i š k ū</i> (= savanoriškų) <i>aukų.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|             | <b>laisvanoriškai</b>                      | = sàvo nòru: <i>Studentai kai kuriuos dėstomuosius dalykus gali pasirinkti l a i s v a n o r i š k a i</i> (= savo noru).                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 1.3.6.      | <b>nekuris, -i</b>                         | = šiòks tòks, šiokià tokià; tam tikras, tam tikrà: <i>Mokinys įgijo n e k u r į</i> (= šiokį tokį) <i>pasitikėjimą (šiek tiek pasitikėjimo) savimi. P o n e k u r i o</i> (= tam tikro; kiek) <i>laiko ir mums reikės daryti remontą.</i>                                                                                                                                                         |
|             | <b>nekurie, -ios</b>                       | = kai kuriė, kai kuriòs; šiokiė tokiė, šiòkios tòkios; kuriė ne kuriė, kuriòs ne kuriòs; vienas kitas, vienà kità: <i>N e k u r i a s</i> (= Kai kurias) <i>mintis čia pacituosiu. Gali atsirasti n e k u r i ū</i> (= šiokių tokių) <i>įstatymo papildymų. N e k u r i e l i g o n i a i</i> (= Kai kurie; Kurie ne kurie ligoniai; Vienas kitas ligonis) <i>nuo sunkių komplikacijų miršta.</i> |
| 1.3.7.      | <b>neužilgo</b>                            | = netrùkus, tuòj(aũ), greítai, véikiai: <i>N e u ž i l g o</i> (= Netrukus; Tuoju; Greitai; Veikiai) <i>prasidės sėja.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|         |                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------|-----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.3.8.  | <b>obalsis</b>                          | = šūkis, devizas: <i>Tautinio išsivadavimo o b a l s i a i</i> (= <i>šūkiai</i> ) <i>padeda atgimti ir kalbai</i> .                                                                                                                                                                                            |
| 1.3.9.  | <b>pasėka</b>                           | = padarinys, rezultatas: <i>Ši liga palieka savo p a s ė k a s</i> (= <i>padarinius</i> ).                                                                                                                                                                                                                     |
| 1.3.10. | <b>savistovus, -i</b>                   | = savarañkiškas, -a; nepriklašomas, -a: <i>Turi bŭti sukurta s a v i s t o v i o s</i> (= <i>savarankiškos</i> ) <i>ekonominės politikos programa. S a v i s t o v i</i> (= <i>Nepriklausoma</i> ) <i>valstybė pati tvarko savo užsienio politiką.</i>                                                         |
|         | <b>savistoviai</b>                      | = savarañkiškai, nepriklašomai: <i>Ne kiekvienas įpratęs s a v i s t o v i a i</i> (= <i>savarankiškai</i> ) <i>tvarkytis. Šūnus jau s a v i s t o v i a i</i> (= <i>savarankiškai, nepriklausomai</i> ) <i>gyvena.</i>                                                                                        |
|         | <b>savistovumas</b>                     | = savarankiškumas: <i>S a v i s t o v u m a s</i> (= <i>Savarankiškumas</i> ) – <i>geras žmogaus bruožas.</i>                                                                                                                                                                                                  |
| 1.3.11. | <b>stovyla(s)</b>                       | = 1. statulà: <i>Prie vartų pamatėme gipsinės s t o v y l a s</i> (= <i>statulas</i> ); 2. figūrà: <i>Toli priekyje dar galėjai įžiūrėti vyriškio s t o v y l a</i> (= <i>figūrą</i> ).                                                                                                                        |
| 1.3.12. | <b>vienok</b>                           | = bėt, tačiau, vis dėlto: <i>Buvo jam visokių valandų, v i e n o k</i> (= <i>bet, tačiau, vis dėlto</i> ) <i>jis nepalūžo.</i>                                                                                                                                                                                 |
|         | <b>Junginiai</b>                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 1.3.13. | <b>Su ant:</b>                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|         | <b>ant kiek</b>                         | = kaip, kiek: <i>Matome, a n t k i e k</i> (= <i>kaip, kiek</i> ) <i>išaugo mūsų institutas.</i>                                                                                                                                                                                                               |
|         | <b>ant kiek..., ant tiek</b>            | = kiek..., tiek: <i>Ant kiek</i> (= <i>Kiek</i> ) <i>išaugo kainos, a n t t i e k</i> (= <i>tiek</i> ) <i>atlyginimai tikrai nepadidės.</i>                                                                                                                                                                    |
|         | <b>ant savęs</b>                        | = sàu, savarañkiškai: <i>Kada jūs pradėsite a n t s a v ė s</i> (= <i>savarankiškai</i> ) <i>gyventi?</i>                                                                                                                                                                                                      |
|         | <b>ant sveikatos</b>                    | = į sveikàtą: <i>Toks sunkus darbas jam neišeis a n t s v e i k a t o s</i> (= <i>į sveikatą</i> ). <i>A n t s v e i k a t o s</i> (= <i>Į sveikatą</i> )! [linkėjimas]                                                                                                                                        |
|         | <b>ant tiek</b>                         | = taip, tiek: <i>Ligonė a n t t i e k</i> (= <i>taip, tiek</i> ) <i>nusilpusi, kad be lazdos nepaeina.</i>                                                                                                                                                                                                     |
| 1.3.14. | <b>[bŭti (yra, buvo...)] (ne) kurse</b> | = (ne)žinóti; bŭti (ne)supažindintam, -ai, (ne)susipažinusiam, -iai, (ne)įsigilinusiam, -iai: <i>Dėl nutarimo manęs neklauskite – aš n e k u r s e</i> (= <i>nežinau; nesu susipažinęs; nesupažindintas</i> ). <i>Jis k u r s e mūsų idėjos</i> (= <i>žino apie mūsų idėją; išmano, supranta mūsų idėją</i> ). |
| 1.3.15. | <b>[bŭti, eiti] pas save</b>            | = (bŭti) sàvo kabinetė, kambaryjė ir kt.; (eiti) į sàvo kabinetą, kambarį ir kt.: <i>Viršininkas p a s s a v e</i> (= <i>savo kabinete</i> ). <i>Einu p a s s a v e</i> (= <i>į savo kabinetą, kambarį</i> ).                                                                                                  |
| 1.3.16. | <b>ir taip</b>                          | = ir štai; taigi; o dabar: <i>I r t a i p</i> , (= <i>Taigi; O dabar</i> ) <i>laidą baigiame. Ir taip, (= Ir štai; Taigi) rungtynės baigėsi lygiosiomis.</i>                                                                                                                                                   |
| 1.3.17. | <b>iš kalno</b>                         | = iš aňksto: <i>Viskas i š k a l n o</i> (= <i>iš anksto</i> ) <i>susitarta.</i>                                                                                                                                                                                                                               |
| 1.3.18. | <b>Su kaip:</b>                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|         | <b>kaip kartas, kaip sykis</b>          | = kaip tik: <i>K a i p s y k i s</i> (= <i>Kaip tik</i> ) <i>norėjau skambinti.</i>                                                                                                                                                                                                                            |
|         | <b>kaip tai</b>                         | žr. 1.3.21.                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|         | <b>kaip taisyklė</b>                    | = paprastai, dažniausiai: <i>K a i p t a i s y k l ė</i> , (= <i>Paprastai</i> ) <i>pirmiausia brangsta naftos produktai.</i>                                                                                                                                                                                  |
| 1.3.19. | <b>Su kas:</b>                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|         | <b>kas liečia</b>                       | = (o) dėl: <i>K a s l i e č i a kredito grąžinimo sąlygas, (= Dėl; O dėl kredito grąžinimo sąlygų) susitarsime.</i>                                                                                                                                                                                            |



|         |                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|         | <b>kas link</b>                                                                             | = veiksmazodžių valdomieji linksniai ar linksniai su prielinksniais: <i>K a s l i n k tautybės, (= Tautybės; O tautybės tai) jie visi lietuviai. K a s l i n k muzikos, (= Muzikai; O muzikai; Jei kalbėsime apie muziką, tai jai) mano vaikas visai negabus. K a s l i n k mokslų, (= Mokslais) mano pusbrolis visai nesidomi – tik k a s l i n k pinigų (= pinigais). O k a s l i n k vestuvių, tai apie jas dar negalvoju (= O apie vestuves tai dar negalvoju).</i> |
| 1.3.20. | <b>prie ko</b>                                                                              | = kuo dėtas, -à: <i>P r i e k o čia mes (= Kuo mes čia dėti)? Banko vadovybė čia n e p r i e k o (= niekuo dėta).</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 1.3.21. | <b>Su tai:<br/>būk tai</b>                                                                  | = esą, nevà, girdi, kàd, lýg, taĩtum: <i>Žmonės kalbėjo, b ū k t a i (= esq, kad, neva...) pinigai keisis.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|         | <b>(kaž)kada tai</b>                                                                        | = kažkadà, kitadòs, kadàise: <i>Apie šunelių priežiūrą (k a ž ) k a d a t a i (= kažkada, kitados, kadaise) mano jau rašyta.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|         | <b>(kaž)kaip tai</b>                                                                        | = 1. kažkaĩp, kažin kaĩp: <i>Per tuos metus jis ( k a ž ) k a i p t a i (= kažkaip) sulinko, suseno; 2. kaĩp nòrs: Reikės ( k a ž ) k a i p t a i (= kaip nors) suktis iš šios padėties.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|         | <b>(kaž)kas [(kaž)ko, (kaž)kam...] tai</b>                                                  | = kažkàs (kažkò, kažkám...), kažin kàs; kai kàs: <i>Girdžiu, už durų ( k a ž ) k a s t a i (= kažkas, kažin kas) šlama. ( K a ž ) k o t a i (= Kažko; Ko nors) nauja nesugalvosi.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|         | <b>(kaž)kieno tai</b>                                                                       | = (kaž)kienò, kažin kienò: <i>Palikti ( k a ž ) k i e n o t a i (= kažkieno) raktai ir piniginiė.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|         | <b>(kaž)kodėl tai</b>                                                                       | = kažkodėl, kažin kodėl: <i>Pavasarij man dažnai ( k a ž ) k o d è l t a i (= kažkodėl, kažin kodėl) skauda galvą.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|         | <b>(kaž)koks [(kaž)kokio, (kaž)kokiam...], (kaž)kokia [(kaž)kokios, (kaž)kokiai...] tai</b> | = 1. kažkòks (kažkòkio, kažkokiám...), kažkokià (kažkokiòs, kažkókiai...): <i>( K a ž ) k o k s t a i (= Kažkoks) žmogus tavęs ieškojo; 2. tam tikras, tam tikrà: Statant užtvanką gali atsirasti ir ( k a ž ) k o k i ū t a i (= tam tikrų) gamtos apsaugos pažeidimų.</i>                                                                                                                                                                                             |
|         | <b>(kaž)kuris tai, (kaž)kuri tai</b>                                                        | = kuris, kuri; kažkuris, kažkuri; kažin kuris, kažin kuri: <i>( K a ž ) k u r i s t a i (= Kažkuris; Kažin kuris) kaimynas išbėgo pirmas ir vagį sučiupo.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|         | <b>(kaž)kur tai</b>                                                                         | = 1. kažkuĩ, kažin kuĩ: <i>( K a ž ) k u r t a i (= Kažkur; Kažin kur) paklydo mūsų šuniukas; 2. iš daliės: Gal aš kalbėdama ( k a ž ) k u r t a i (= iš dalies) pasakysiu ir kitų nuomonę; 3. apie, maždaug, apytikriai: Susitikime ( k a ž ) k u r t a i (= maždaug, apie) penktą.</i>                                                                                                                                                                                |
| 1.4.    | <b>Žodžių ir junginių reikšmės klaidos</b>                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 1.4.1.  | <b>abuoja, -a</b>                                                                           | nevert. r. „abejingas, -a“: <i>Savo darbui jis visai a b u o j a s (= abejingas).</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 1.4.2.  | <b>abuojumas<br/>apmokyti</b>                                                               | nevert. r. „abejingumas“.<br>nevert., jei nekalbama apie paviršutinišką, menko intensyvumo, neilgai trunkantį mokymą: <i>Nusikaltėlį padėjo surasti specialiai a p m o k y t i (= (iš)mokyti) šunys.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 1.4.3.  | <b>apmokymas<br/>apsidėti</b>                                                               | nevert. r. „mokymas, išmokymas“.<br>žr. 1.4.28.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 1.4.4.  | <b>apsieiti</b>                                                                             | nevert. r. „atsieiti, kainuoti“: <i>Jų išlaikymas valstybei brangiai a p s i è j o (= atsiėjo, kainavo).</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 1.4.5.  | <b>ap(si)jungti</b>                                                                         | nevert. r. „su(si)jungti; su(si)vienyti; su(si)burti“:<br><i>a p j u n g t i (= sujungti) firmas, bankus, įmones ir pan.; a p j u n g t i (= suvienyti) pastangas, jėgas ir pan.; a p j u n g t i (= suburti) žmones, visuomenę, bendraminčius ir pan.; a p s i j u n g t i (= susiburti) į draugiją, sąjungą ir pan.</i>                                                                                                                                               |
|         | <b>ap(si)jungimas</b>                                                                       | nevert. r. „su(si)jungimas; su(si)vienijimas; su(si)būrimas“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|         |                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.4.6.  | <b>apsivesti</b>                                                                                                                                                                                                               | = vesti (kalbant apie vyrą); <i>(iš)tekėti</i> (kalbant apie merginą); <i>susituokti</i> .                                                                                                                                                      |
| 1.4.7.  | <b>aptarnauti sąskaitą</b>                                                                                                                                                                                                     | = <i>tvarkyti sąskaitą</i> .                                                                                                                                                                                                                    |
| 1.4.8.  | <b>apturėti</b>                                                                                                                                                                                                                | nevert. r. „turėti, patirti“: <i>Kiek vargo a p t u r ė j a u</i> (= <i>turėjau, patyriau</i> ) <i>dėl to savo vaiko!</i>                                                                                                                       |
| 1.4.9.  | <b>atidaryti:</b><br><b>atidaryti akis</b><br><b>atidaryti atminimo lentą,</b><br><b>paminklą</b><br><b>atidaryti čiaupą</b><br><b>atidaryti dujas, vandenį</b><br><b>atidaryti knygą, sąsiuvinį</b><br><b>atidaryti skėtį</b> | = <i>atmerkti akis, atsimerkti</i> ;<br>= <i>atidengti atminimo lentą, paminklą</i> ;<br><br>= <i>atsukti čiaupą</i> ;<br>= <i>paleisti dujas, vandenį</i> ;<br>= <i>atversti, atskleisti knygą, sąsiuvinį</i> ;<br>= <i>išskleisti skėtį</i> . |
| 1.4.10. | <b>atidengti:</b><br><b>atidengti kaltininką, nusikaltėlį</b><br><b>atidengti sąskaitą</b>                                                                                                                                     | = <i>nustatyti kaltininką, nusikaltėlį</i> ;<br>= <i>atidaryti sąskaitą</i> .                                                                                                                                                                   |
| 1.4.11. | <b>atidirbti</b>                                                                                                                                                                                                               | nevert. r. „baigti rengti, kurti, galutinai apdoroti, išstbulinti“: <i>a t i d i r b t i</i> (= <i>baigti rengti, kurti, galutinai apdoroti, išstbulinti</i> ) <i>metodiką, planą, projektą, technologiją</i> ir pan.                           |
| 1.4.12. | <b>atkoreguoti</b>                                                                                                                                                                                                             | nevert. r. „(pa)koreguoti“: <i>Mūsų komitetas šį projektą neseniai a t k o r e g a v o</i> (= <i>pakoregavo</i> ).                                                                                                                              |
| 1.4.13. | <b>atkrauti</b>                                                                                                                                                                                                                | nevert. r. „išsiųsti; išvežti“: <i>A t k r o v ė m e</i> (= <i>Išsiuntėme; Išvežėme</i> ) <i>prekes į Vokietiją</i> .                                                                                                                           |
| 1.4.14. | <b>atleisti</b>                                                                                                                                                                                                                | nevert. r. „(iš)duoti; parduoti“: <i>a t l e i s t i</i> (= <i>(iš)duoti knygą</i> (skaitytojui); <i>a t l e i s t i</i> (= <i>parduoti</i> ) <i>prekę</i> (pirkėjui).                                                                          |
|         | <b>atleidimas</b>                                                                                                                                                                                                              | nevert. r. „išdavimas; pardavimas“.                                                                                                                                                                                                             |
| 1.4.15. | <b>atlieti</b>                                                                                                                                                                                                                 | nevert. r. „nulieti, išlieti, padaryti ką liejant“: <i>a t l i e t i</i> (= <i>nulieti, išlieti</i> ) <i>detalę, paminklą, skulptūrą</i> ir pan.                                                                                                |
| 1.4.16. | <b>atmainyti</b>                                                                                                                                                                                                               | nevert. r. „panaikinti“: <i>a t m a i n y t i</i> (= <i>panaikinti</i> ) <i>įstatymą, nutarimą, potvarkį, susitarimą, nuosprendį</i> ir pan.                                                                                                    |
| 1.4.17. | <b>atmirti</b>                                                                                                                                                                                                                 | nevert. r. „(iš)nykti, mirti, liautis egzistavus“: <i>Senosios tradicijos pamažu a t m i r š t a</i> (= <i>miršta, nyksta</i> ).                                                                                                                |
| 1.4.18. | <b>atreaguoti</b>                                                                                                                                                                                                              | nevert. r. „(su)reaguoti“: <i>Į mano skundą seniūnija n e a t r e a g a v o</i> (= <i>ne(su)reagavo</i> ).                                                                                                                                      |
| 1.4.19. | <b>atredaguoti</b>                                                                                                                                                                                                             | nevert. r. „suredaguoti“: <i>Tekstas prastai a t r e d a g u o t a s</i> (= <i>suredaguotas</i> ).                                                                                                                                              |
| 1.4.20. | <b>atreguliuoti</b>                                                                                                                                                                                                            | nevert. r. „sureguliuoti“: <i>Vairą reikėtų a t r e g u l i u o t i</i> (= <i>sureguliuoti</i> ).                                                                                                                                               |
| 1.4.21. | <b>atremontuoti</b>                                                                                                                                                                                                            | nevert. r. „suremontuoti“: <i>A t r e m o n t a v o</i> (= <i>Suremontavo</i> ) <i>namą ir garažą</i> .                                                                                                                                         |
| 1.4.22. | <b>atrestauruoti</b>                                                                                                                                                                                                           | nevert. r. „restauruoti“: <i>A t r e s t a u r a v o m e</i> (= <i>Restauravome</i> ) <i>paveikslą ir freską</i> .                                                                                                                              |
| 1.4.23. | <b>atsiekti</b>                                                                                                                                                                                                                | nevert. r. „pasiekti“: <i>Šiomet a t s i e k ė m e</i> (= <i>pasiekėme</i> ) <i>neblogų rezultatų</i> .                                                                                                                                         |
|         | <b>atsiekimas</b>                                                                                                                                                                                                              | nevert. r. „laimėjimas, pergalė; atradimas“.                                                                                                                                                                                                    |
| 1.4.24. | <b>atsinešti</b>                                                                                                                                                                                                               | nevert. r. „elgtis; žiūrėti (į ką)“: <i>Po to įvykio jis a t s i n e š a</i> (= <i>žiūri</i> ) <i>į mane labai draugiškai</i> ( <i>elgiasi su manimi labai draugiškai</i> ).                                                                    |
|         | <b>atsinešimas</b>                                                                                                                                                                                                             | nevert. r. „elgesys; požiūris“.                                                                                                                                                                                                                 |
| 1.4.25. | <b>at(si)žymėti</b>                                                                                                                                                                                                            | nevert. r.: 1. „pa(si)žymėti“: <i>Prašom a t ( s i ) ž y m ė t i</i> (= <i>pa(si)žymėti</i> ) <i>bilietą</i> ; 2. „apdovanoti“: <i>Geriausi darbuotojai buvo a t ž y m ė t i</i> (= <i>apdovanoti</i> ) <i>vertingomis dovanomis</i> .          |
|         | <b>atžyma</b>                                                                                                                                                                                                                  | nevert. r.: 1. „žyma; įrašas“; 2. „žymė; žymuo“.                                                                                                                                                                                                |
| 1.4.26. | <b>bendrai</b>                                                                                                                                                                                                                 | nevert. išvadiniu (apibendrinamuoju) žodžiu: <i>B e n d r a i</i> (= <i>Apskritai</i> ) <i>jis neblogas žmogus</i> .                                                                                                                            |
| 1.4.27. | <b>davinys</b>                                                                                                                                                                                                                 | nevert. r. „duomuo“: <i>Pastarųjų apklausų d a v i n i a i</i> (= <i>duomenys</i> ) <i>teikia vilčių</i> .                                                                                                                                      |

|         |                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.4.28. | <b>dėti(s):</b><br><b>dėti(s) suknelę, švarką, palta,</b><br><b>apsiaustą</b> ir pan.<br><b>dėti(s) apavą, kojines, kelnes,</b><br><b>sauskelnes</b> ir pan.<br><b>dėtis diržą, juostą</b> ir pan.<br><b>dėti(s) auskarus, laikrodį, sagę</b> ir pan. | nevalt. r. „vilkėti(s) suknelę, švarką, palta, apsiaustą ir pan.“;<br>nevalt. r. „auti(s), mauti(s) apavą, kojines, kelnes, sauskelnes ir pan.“;<br>nevalt. r. „juosti(s) diržą, juostą (diržu, juosta) ir pan.“;<br>nevalt. r. „segtis auskarus, laikrodį, sagę ir pan.“                                                                                                           |
| 1.4.29. | <b>gautis</b>                                                                                                                                                                                                                                         | nevalt. savaimine rezultatine reikšme: <i>Gali taip gautis (= išeiti, atsitikti), kad šiomet nebesusitiksime. Kas čia gavo si (= pasidarė, išėjo)? Lyginant su 1997 m., gautų si (= išeitų, būtų) visai kitas vaizdas.</i>                                                                                                                                                          |
| 1.4.30. | <b>gyvybingas, -a</b>                                                                                                                                                                                                                                 | nevalt. r. „nepasenęs, -usi, tinkamas, -a vartoti“:<br><i>gyvybingas (= nepasenęs, tinkamas vartoti) glaistas, skiedinys, gyvybingi (= nepasenę, tinkami vartoti) dažai, vaistai</i> ir pan.                                                                                                                                                                                        |
| 1.4.31. | <b>glaustas, -a:</b><br><b>glaustais terminais</b>                                                                                                                                                                                                    | = greitai, per trumpą laiką: <i>Užsakymus atliekame glaustais terminais (= greitai, per trumpą laiką).</i>                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 1.4.32. | <b>įjungti</b>                                                                                                                                                                                                                                        | nevalt. r. „įrašyti, įtraukti“: <i>įjungti (= įrašyti, įtraukti) į planą, sąrašą, komisiją</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 1.4.33. | <b>imti(s)</b>                                                                                                                                                                                                                                        | žr. 1.4.57.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 1.4.34. | <b>inėsti</b>                                                                                                                                                                                                                                         | – nevalt. r.: 1. „pateikti“: <i>inėsti (= pateikti) pasiūlymą</i> ir pan.; 2. „įtraukti, įrašyti (į ką)“: <i>inėsti (= įtraukti, įrašyti) į sąrašą, sutartį, protokolą</i> ir pan.; 3. „įtraukti, įrašyti, padaryti (ką)“: <i>inėsti (= padaryti) pataisą, pakeitimą, papildymą</i> ir pan.                                                                                         |
| 1.4.35. | <b>įpakavimas</b>                                                                                                                                                                                                                                     | nevalt. r. „pakuotė“: <i>Žaislai atsiųsti popieriniame įpakavime (= popierinėje pakuotėje).</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 1.4.36. | <b>išdirbti</b>                                                                                                                                                                                                                                       | nevalt. r. „parengti, sukurti“: <i>išdirbti (= parengti, sukurti) projektą, terminiją</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 1.4.37. | <b>išeiti:</b><br><b>išeinant iš ko</b>                                                                                                                                                                                                               | nevalt. r. „remiantis kuo, vadovaujantis kuo; atsižvelgiant į ką“: <i>Nutarimas buvo priimtas išeinant iš susidariusios padėties (= atsižvelgiant į susidariusią padėtį).</i>                                                                                                                                                                                                       |
| 1.4.38. | <b>išieškoti:</b><br><b>išieškotas, -a</b>                                                                                                                                                                                                            | nevalt. r. „išdailintas, -a, dailus, -i, prašmatnus, -i, elegantiškas, -a, subtilus, -i, rafinuotas, -a, galantiškas, -a“:<br><i>išieškotas, -a (= išdailintas, -a, prašmatnus, -i) dirbiny, forma</i> ir pan. (apie meno kūrinį); <i>išieškotas (= subtilus, rafinuotas) skonis; išieškotos (dailios, rafinuotos) manieros; išieškotas (= dailus, galantiškas) elgesys</i> ir pan. |
| 1.4.39. | <b>išimti:</b><br><b>išimti dokumentus, ginklus, sprogmenis, narkotikus</b> ir pan.<br>(iš asmens)<br><b>dokumentų, ginklų, sprogmenų, narkotikų</b> ir pan. <b>išėmimas</b> (iš asmens)                                                              | = paimti dokumentus, ginklus, sprogmenis, narkotikus ir pan.;<br>= dokumentų, ginklų, sprogmenų, narkotikų ir pan. paėmimas.                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 1.4.40. | <b>išjungti</b>                                                                                                                                                                                                                                       | nevalt. r.: 1. „išbraukti, atleisti“: <i>išjungti (= išbraukti) iš plano, sąrašo, suvestinės</i> ir pan.; <i>išjungti (= išbraukti, atleisti) iš komisijos, komiteto, tarybos, organizacijos</i> ir pan.; 2. „išskaičiuoti, atimti“: <i>išjungti (= išskaičiuoti, atimti) iš kainos, sumos, vertės</i> ir pan.                                                                      |
| 1.4.41. | <b>išlaikyti</b><br><br><b>išlaikymas</b>                                                                                                                                                                                                             | nevalt. r. „išskaičiuoti“: <i>išlaikyti (= išskaičiuoti) alimentus, mokesčius</i> ir pan.<br>nevalt. r. „išskaičiavimas, išskaita“.                                                                                                                                                                                                                                                 |

|         |                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|         | <b>išlaikytas, -a</b>                                                                                                                                                         | nevert. r. „santūrus, -i, susitvardantis, -i, susivaldantis, -i“:<br><i>Mano naujasis kaimynas – pavydėtina i š l a i k y t a s</i> (= <i>santūrus, susitvardantis, susivaldantis</i> ) žmogus.                                                                                                                                                                            |
| 1.4.42. | <b>išmetinėti (užmetinėti)</b>                                                                                                                                                | nevert. r. „prikaišioti, priekaištauti“: <i>Tu jam dėl to n e i š m e t i n ė k</i> ( <i>n e u ž m e t i n ė k</i> ) (= <i>neprikaišio, nepriekaištauk</i> ).                                                                                                                                                                                                              |
| 1.4.43. | <b>išmetinėjimas (užmetinėjimas)<br/>išnešti</b>                                                                                                                              | nevert. r. „prikaišiojimas, priekaištas“.<br>– nevert. r.: 1. „priimti“: <i>i š n e š t i</i> (= <i>priimti</i> ) <i>nutarimą, sprendimą, nuosprendį</i> ir pan.; 2. „duoti, pareikšti“: <i>i š n e š t i</i> (= <i>duoti, pareikšti</i> ) <i>ispėjimą, papeikimą</i> ir pan.; 3. „pateikti“: <i>i š n e š t i</i> (= <i>pateikti</i> ) <i>pasiūlymą, protestą</i> ir pan. |
| 1.4.44. | <b>(iš)pildyti:<br/>išpildyti kūrinių<br/>(iš)pildyti planą<br/>pildyti pareigas</b>                                                                                          | <i>= atlikti kūrinių;<br/>= (i)vykdyti planą;<br/>= eiti pareigas.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 1.4.45. | <b>išpulti</b>                                                                                                                                                                | – nevert. r.: 1. „tekti, priderėti, prireikti, priklausyti“:<br><i>Užmokėk jam, kiek i š p u o l a</i> (= <i>pridera, priklauso</i> ); 2. „pasitaikyti“: <i>Kalėdos pernai i š p u o l ė</i> (= <i>pasitaikė</i> ) <i>gražios</i> .                                                                                                                                        |
| 1.4.46. | <b>išrišti</b>                                                                                                                                                                | nevert. r. „išspręsti“: <i>Kažin, kaip šį klausimą i š r i š</i> (= <i>išspręs</i> ) <i>apskritį?</i>                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|         | <b>išrišimas</b>                                                                                                                                                              | nevert. r. „išsprendimas“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 1.4.47. | <b>išskirti</b>                                                                                                                                                               | nevert. r. „(pa)skirti“: <i>I š s k y r ė</i> (= <i>Paskyrė</i> ) <i>sklypą namui statyti. Firmos vadovai i š s k y r ė</i> (= <i>(pa)skyrė, davė</i> ) <i>premijas</i> .                                                                                                                                                                                                  |
| 1.4.48. | <b>išstatyti sąskaitą</b>                                                                                                                                                     | <i>= pateikti, išrašyti sąskaitą.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 1.4.49. | <b>išstoti</b>                                                                                                                                                                | nevert. r. „kalbėti; viešai pasirodyti“: <i>Kas dar nori i š s t o t i</i> (= <i>kalbėti</i> )? <i>Dabar i š s t o s</i> (= <i>pasirodys</i> ) <i>ansamblis</i> .                                                                                                                                                                                                          |
|         | <b>išstojimas</b>                                                                                                                                                             | nevert. r. „kalba; viešas pasirodymas“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1.4.50. | <b>iššaukti</b>                                                                                                                                                               | nevert. r. „sukelti“: <i>i š š a u k t i</i> (= <i>sukelti</i> ) <i>ligą, reakciją, žemės drebėjimą</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                                                            |
|         | <b>iššaukiantis, -i, iššaukiamas, -a</b>                                                                                                                                      | nevert. r. „įžūlus, -i, provokuojamas, -a“:<br><i>i š š a u k i a n t i s</i> (= <i>įžūlus, provokuojamas</i> ) <i>elgesys, žvilgsnis, tonas</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                   |
|         | <b>iššaukiančiai, iššaukiamai</b>                                                                                                                                             | nevert. r. „įžūliai, provokuojamai“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 1.4.51. | <b>išvesti</b>                                                                                                                                                                | nevert. r. „išbraukti, atleisti“: <i>i š v e s t i</i> (= <i>išbraukti, atleisti</i> ) <i>iš komisijos, komiteto, tarybos</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                                      |
|         | <b>išvesti iš eksploatacijos</b>                                                                                                                                              | <i>= nutraukti eksploataciją; sustabdyti; išjungti.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1.4.52. | <b>išžiūrėti</b>                                                                                                                                                              | nevert. r. „apsvarstyti, išnagrinėti“: <i>i š ž i ū r ė t i</i> (= <i>apsvarstyti, išnagrinėti</i> ) <i>prašymą, siūlymą, skundą</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                               |
| 1.4.53. | <b>įvesti:<br/>įvesti į eksploataciją<br/>(eksploatacijon)<br/>įvesti į komisiją, komitetą,<br/>tarybą ir pan.<br/>įvesti kamuolį į žaidimą<br/>įvesti pataisą, papildymą</b> | <i>= atiduoti naudoti, eksploatuoti; paleisti; įjungti;</i><br><br>nevert. r. „įtraukti į komisiją, komitetą, tarybą ir pan.“;<br><br><i>= paduoti (įmesti, įspirti) kamuolį į žaidimą;<br/>= įtraukti, įrašyti, įdėti pataisą, papildymą.</i>                                                                                                                             |
| 1.4.54. | <b>kurčias, -ia</b>                                                                                                                                                           | nevert. r. „duslus, -i“: <i>Nuaidėjo k u r č i a s</i> (= <i>duslus</i> ) <i>sprogimas</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 1.4.55. | <b>matomai (regimai)</b>                                                                                                                                                      | nevert. įterptiniu žodžiu nuomonei reikšti: <i>M a t o m a i</i> ( <i>R e g i m a i</i> ) (= <i>Matyt</i> ), <i>mums reikėtų dar kartą pasitarti. M a t o m a i</i> ( <i>R e g i m a i</i> ), (= <i>Turbūt</i> ) <i>jau laikas eiti miegoti</i> .                                                                                                                          |
| 1.4.56. | <b>nešti atsakomybę</b>                                                                                                                                                       | <i>= būti atsakingam, -ai, atsakyti.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 1.4.57. | <b>nuimti:<br/>nuimti draudimą, apribojimus,<br/>sankcijas, muitus ir pan.<br/>nuimti greitį, tempą</b>                                                                       | <i>= panaikinti draudimą, apribojimus, sankcijas, muitus</i> ir pan.;<br><i>= sumažinti greitį, tempą;</i>                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|         |                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|         | <b>nuimti nuo kontrolės</b>                                 | = <i>nutraukti kontrolę, liautis kontroliuoti, kontroliavus;</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|         | <b>nuimti nuo pareigų</b>                                   | = <i>atleisti iš pareigų;</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|         | <b>nuimti premiją, priemoką</b>                             | = <i>neduoti, neskirti premijos, priemokos; nubraukti premiją, priemoką;</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|         | <b>nuimti priežastis, (psichologinę) įtampą</b>             | = <i>pašalinti, panaikinti priežastis, (psichologinę) įtampą;</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|         | <b>nuimti skausmą</b>                                       | = <i>numalšinti skausmą;</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|         | <b>nu(s)imti apavą, kojines, kelnes, sauskelnes ir pan.</b> | nevert. r. „nu(s)auti, nu(s)mauti apavą, nusimauti kojines, kelnes, sauskelnes ir pan.“;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|         | <b>nu(s)imti diržą, juostą ir pan.</b>                      | nevert. r. „nu(s)juosti diržą, juostą ir pan.“;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|         | <b>nu(s)imti sagę, auskarus, laikrodį, žiedą ir pan.</b>    | nevert. r. „nu(s)segti sagę, laikrodį, išsisegti auskarus, nusimauti žiedą ir pan.“;                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|         | <b>nu(s)imti nuo įskaitos</b>                               | = <i>iš(si)braukti, iš(si)rašyti, iš(si)registruoti iš įskaitos;</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|         | <b>nu(s)imti suknelę, apsiaustą, švarką, palatą ir pan.</b> | nevert. r. „nu(s)vilksti suknelę, apsiaustą, švarką, palatą ir pan.“                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 1.4.58. | <b>pajungti</b>                                             | – nevert. r.: 1. „privesti“ (kalbant apie komunikacijas):<br><i>p a j u n g t i</i> (= <i>privesti</i> ) <i>dujas, elektrą, vandenį, šildymą, telefoną</i> ir pan.; 2. „įjungti“ (kalbant apie tiekimo pradžia):<br><i>p a j u n g t i</i> (= <i>įjungti</i> ) <i>dujas, elektrą, vandenį, šildymą, telefoną</i> ir pan.; 3. „prijungti“:<br><i>p a j u n g t i</i> (= <i>prijungti</i> ) <i>variklį, skalbimo mašiną</i> ir pan. |
|         | <b>pajungimas</b>                                           | nevert. r. „privedimas; įjungimas; prijungimas“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 1.4.59. | <b>pakelti:</b>                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|         | <b>pakelti klausimą, problemą</b>                           | = <i>iškelti klausimą, problemą;</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 1.4.60. | <b>pakelti duomenis, bylą ir pan.</b>                       | = <i>peržiūrėti, pa(si)tikrinti duomenis, bylą</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|         | <b>paskaičiuoti</b>                                         | nevert. r. „(tiksliai) apskaičiuoti, suskaičiuoti“: <i>Būtina p a s k a i č i u o t i</i> (= <i>apskaičiuoti</i> ) <i>didžiausią šių vaistų dozę.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|         | <b>paskaičiavimas</b>                                       | nevert. r. „(tikslus) apskaičiavimas“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 1.4.61. | <b>pastatyti</b>                                            | žr. 1.4.98.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 1.4.62. | <b>pašalinis (vaistų) veikimas</b>                          | = <i>šalutinis (vaistų) poveikis.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 1.4.63. | <b>pašvęsti</b>                                             | nevert. r. „skirti, dedikuoti“: <i>Vakaras p a š v ė s t a s</i> (= <i>kirtas</i> ) <i>poeto 100-ųjų metinių sukakčiai. Knyga p a š v ė s t a</i> (= <i>skirta</i> ) <i>lietuvių kovoms su kryžiuočiais.</i>                                                                                                                                                                                                                      |
| 1.4.64. | <b>pavesti</b>                                              | nevert. r. „apvilti, apgauti; netesėti“: <i>Jis ne kartą yra mus p a v e d ė s</i> (= <i>apvylęs, apgavęs</i> ).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 1.4.65. | <b>pernešti</b>                                             | nevert. r. „pakelti, iškentėti, iškėsti, išturėti, išverti“:<br><i>p e r n e š t i</i> (= <i>pakelti, iškentėti, iškėsti, išturėti, išverti</i> ) <i>skausmą, sielvartą, netektį, nelaimę</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                             |
| 1.4.66. | <b>perspėti</b>                                             | nevert. r. „užkirsti kelią, neleisti atsirasti“: <i>p e r s p ė t i</i> <i>ligą, nusikaltimą, nelaimę</i> ir pan. (= <i>užkirsti kelią, neleisti atsirasti</i> ) <i>ligai, nusikaltimui, nelaimei</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                     |
| 1.4.67. | <b>pervesti</b>                                             | nevert. r. „perkelti“: <i>p e r v e s t i</i> (= <i>perkelti</i> ) <i>į kitą grupę, klasę, kursą, skyrių, į kitas pareigas</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 1.4.68. | <b>peržiūrėti</b>                                           | nevert. r. „persvarstyti; iš naujo, dar kartą apsvarstyti“:<br><i>p e r ž i ū r ė t i</i> (= <i>iš naujo, dar kartą apsvarstyti</i> ) <i>bylą, klausimą, tvarką</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 1.4.69. | <b>praanalizuoti</b>                                        | nevert. r. „išanalizuoti“: <i>Būtina p r a a n a l i z u o t i</i> (= <i>išanalizuoti</i> ) <i>padėtį.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 1.4.70. | <b>prabalsuoti</b>                                          | nevert. r. „balsuoti, pabalsuoti, nubalsuoti, subalsuoti, baigti balsuoti“: <i>Mes jau p r a b a l s a v o m e</i> (= <i>balsavome, pabalsavome, buvome balsuoti</i> ).                                                                                                                                                                                                                                                           |
|         | <b>prabėgti</b>                                             | nevert. r. „(nu)bėgti“: <i>Kasdien p r a b ė g u</i> (= <i>nubėgu</i> ) <i>keletą kilometrų.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 1.4.72. | <b>pračiuopti</b>                                           | nevert. r. „apčiuopti, užčiuopti“: <i>Padidėjusias kepenis nesunku p r a č i u o p t i</i> (= <i>užčiuopti</i> ).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 1.4.73. | <b>pradiktuoti</b>                                          | nevert. r. „padiktuoti“: <i>P r a d i k t a v a u</i> (= <i>Padiktavau</i> ) <i>visas pavardes telefonu.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|         |                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------|-------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.4.74. | <b>praeiti</b>                                  | nevalt. r.: 1. „nueiti“: <i>p r a e i t i</i> (= <i>nueiti</i> ) <i>atstumą, kelią, nuotolį</i> ; 2. „išeiti“: <i>p r a e i t i</i> (= <i>išeiti</i> ) <i>kursą, mokyklą, mokslus</i> (t. y. baigti kursą, mokyklą, mokslus); 3. „paeiti“: <i>p r a e i t i</i> (= <i>paeiti</i> ) <i>į priekį, į kairę, į dešinę</i> ir pan.; 4. „eiti“: <i>P r a e i t i</i> (= <i>(I)eiti</i> ) <i>draudžiama</i> . |
|         | <b>praėjimas</b>                                | nevalt. r. „(i)ėjimas“: <i>P r a ė j i m a s</i> (= <i>Įėjimas</i> ) <i>į kiemą kitoje pusėje</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1.4.75. | <b>prafinansuoti</b>                            | nevalt. r. „finansuoti“: <i>Šį projektą derėtų p r a f i n a n s u o t i</i> (= <i>finansuoti</i> ) <i>iš rezervų fondo</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 1.4.76. | <b>pragalvoti</b>                               | nevalt. r. „apgalvoti“: <i>Šis sprendimas gerai p r a g a l v o t a s</i> (= <i>apgalvotas</i> ).                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 1.4.77. | <b>prakeliauti</b>                              | nevalt. r. „keliauti, nukeliauti“: <i>Tą vasarą p r a k e l i a v o m e</i> (= <i>nukeliavome</i> ) <i>300 km</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1.4.78. | <b>praklaustyti</b>                             | nevalt. r. „perklausyti, išklaustyti“: <i>p r a k l a u s y t i</i> (= <i>perklausyti</i> ) <i>įrašą, praklaustyti</i> (= <i>išklaustyti</i> ) <i>paskaitą</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                                 |
| 1.4.79. | <b>prakomentuoti</b>                            | nevalt. r. „(pa)komentuoti“: <i>Šis įvykis buvo išsamiai p r a k o m e n t u o t a s</i> (= <i>(pa)komentuotas</i> ) <i>per televiziją</i> .                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 1.4.80. | <b>prakonsultuoti</b>                           | nevalt. r. „(pa)konsultuoti“: <i>Mūsų grupę dėstytojas jau p r a k o n s u l t a v o</i> (= <i>(pa)konsultavo</i> ).                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 1.4.81. | <b>prakontroliuoti</b>                          | nevalt. r. „(pa)kontroliuoti“: <i>P r a k o n t r o l i u o k i t e</i> (= <i>Pakontroliuokite</i> ), <i>kad ataskaitos būtų pateiktos laiku</i> .                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 1.4.82. | <b>pramatyti</b>                                | nevalt. r. „numatyti“: <i>Šitą ėjimą (šachmatų) reikėjo p r a m a t y t i</i> (= <i>numatyti</i> ).                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|         | <b>pramatymas</b>                               | nevalt. r. „numatymas“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 1.4.83. | <b>praplaukti</b>                               | – nevalt. r.: 1. „nuplaukti“: <i>p r a p l a u k t i</i> (= <i>nuplaukti</i> , t. y. įveikti) <i>atstumą, distanciją, nuotolį</i> ir pan.; 2. „perplaukti“: <i>p r a p l a u k t i</i> (= <i>perplaukti</i> ) <i>baseiną, ežerą, tvenkinį</i> ir pan.                                                                                                                                                  |
| 1.4.84. | <b>praskambėti</b>                              | nevalt. r. „nuskambėti, suskambėti“: <i>Jos balse p r a s k a m b ė j o</i> (= <i>nuskambėjo</i> ) <i>nepasitenkinimo gaidelė</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 1.4.85. | <b>pravažiuoti</b>                              | nevalt. r. „važiuoti, įvažiuoti, nuvažiuoti“: <i>P r a v a ž i u o t i</i> (= <i>Važiuoti</i> ) <i>be bilieto draudžiama</i> . <i>P r a v a ž i u o t i</i> (= <i>Įvažiuoti</i> ) <i>į kiemą reikia iš kitos pusės</i> . <i>Mums liko p r a v a ž i u o t i</i> (= <i>važiuoti, nuvažiuoti</i> ) <i>5 km</i> .                                                                                         |
|         | <b>pravažiavimas</b>                            | nevalt. r. „(i)važiavimas“: <i>Už p r a v a ž i a v i m ą</i> (= <i>važiavimą, kelionę</i> ) <i>be bilieto jums teks mokėti baudą</i> . <i>P r a v a ž i a v i m a s</i> <i>į teritoriją draudžiamas</i> (= <i>Įvažiuoti į teritoriją draudžiama</i> ).<br>= <i>nuolatinis, mėnesinis bilietas</i> .                                                                                                   |
| 1.4.86. | <b>pravažiuojantis, pravažiuojamas bilietas</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|         | <b>pravesti</b>                                 | nevalt. r.: 1. „nutiesti, įvesti“: <i>Laidai neturi būti p r a v e d a m i</i> (= <i>tiesiami</i> ) <i>paviršiuje</i> ; 2. „išvesti, nubrėžti“: <i>P r a v e s t i</i> (= <i>Išvesti, nubrėžti</i> ) <i>liniją</i> .                                                                                                                                                                                   |
| 1.4.87. | <b>pribūti</b>                                  | nevalt. r. „ateiti, atvykti“: <i>Skirtu laiku jis taip ir n e p r i b u v o</i> (= <i>neatėjo, neatvyko</i> ).                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 1.4.88. | <b>priešakinis, -ė</b>                          | nevalt. r. „pažangus, -i“: <i>p r i e š a k i n ė</i> (= <i>pažangi</i> ) <i>idėja, mintis, pasaulėžiūra, p r i e š a k i n i s</i> (= <i>pažangus</i> ) <i>mąstymas</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                       |
| 1.4.89. | <b>prigulėti</b>                                | nevalt. r. „priklausyti, priderėti, pareiti“: <i>Tie pinigai jam p r i g u l i</i> (= <i>priklauso, pridera</i> ). <i>Tai p r i g u l i</i> (= <i>priklauso, pareina</i> ) <i>ne nuo žmogaus valios</i> .                                                                                                                                                                                              |
| 1.4.90. | <b>priimti vaistus</b>                          | nevalt. r. „gerti, vartoti vaistus“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 1.4.91. | <b>prileisti trūkumų</b>                        | = <i>padaryti, pridaryti trūkumų; leisti atsirasti trūkumams</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 1.4.92. | <b>rastis</b>                                   | nevalt. r. „būti“: <i>Mūsų būstinė r a n d a s i</i> (= <i>yra</i> ) <i>Kaštonų gatvėje</i> . <i>Kur tu dabar r a n d i e s i</i> (= <i>esi</i> )?                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 1.4.93. | <b>regimai</b>                                  | žr. 1.4.55.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.4.94.  | <b>reiškia</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | nevert. r. „vadinasi, taigi“: <i>R e i š k i a</i> (= <i>Vadinasi</i> ), <i>tu rytoj neateisi? R e i š k i a</i> , (= <i>Taigi</i> ) <i>dirbsime iki vėlumos</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 1.4.95.  | <b>sąstatas</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | nevert. r. „sudėtis“: <i>komandos, komiteto, tarybos</i> ir pan. <i>s q s t a t a s</i> (= <i>sudėtis</i> ).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 1.4.96.  | <b>sekantis, -i</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | nevert. r.: 1. „šis, -i, šitoks, -ia, toks, -ia“ (prieš išvardijimą): <i>Vilniuje šiuo metu veikia s e k a n č i o s</i> (= <i>šios, tokios</i> ) <i>parodos: [...]</i> ; 2. „štai kas; štai kodėl“ (prieš aiškinimą): <i>Atsakydamas į jūsų raštą pranešu s e k a n t į</i> (= <i>štai ką</i> ): [...].                                                                                                                                                                                            |
| 1.4.97.  | <b>sekančiai<br/>skaityti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | nevert. r. „taip, šitaip“.<br>nevert. r.: 1. „laikyti“ (ką kuo): <i>Jis manęs žmogum n e s k a i t o</i> (= <i>nelaiko</i> ); 2. „manyti, būti tam tikros nuomonės, būti įsitikinusiam, -iai“: <i>S k a i t a u</i> (= <i>Manau</i> ), <i>kad jūsų nuomonė nėra teisinga</i> .                                                                                                                                                                                                                      |
| 1.4.98.  | <b>statyti:</b><br><b>statyti grafiką, planą,<br/>tvarkaraštį</b><br><b>statyti tašką, kablelį, kitus<br/>skyrybos ženklus</b><br><b>statyti kandidatūrą</b><br><b>statyti klausimą, reikalavimą,<br/>sąlygą</b><br><b>statyti pažymį</b><br><b>statyti protokolą</b><br><b>statyti tikslą</b><br><b>statyti kelią, dujotiekį</b><br><b>statyti radiatorių, variklį,<br/>skaitiklį</b> ir pan.<br><b>statyti telefoną</b> | = <i>(su)daryti grafiką, planą, tvarkaraštį</i> ;<br>= <i>(pa)dėti, (pa)rašyti tašką, kablelį, kitus skyrybos ženklus</i> ;<br>= <i>(iš)kelti kandidatūrą</i> ;<br>= <i>(iš)kelti klausimą, reikalavimą, sąlygą</i> ;<br>= <i>(pa)rašyti pažymį</i> ;<br>= <i>(su)rašyti protokolą</i> ;<br>= <i>(iš)kelti tikslą</i> ;<br>= <i>(nu)tiesti kelią, dujotiekį</i> ;<br>nevert. r. „įrengti, įtaisyti, pritaisyti, (i)dėti radiatorių, variklį, skaitiklį ir pan.“;<br>nevert. r. „(i)vesti telefoną“. |
| 1.4.99.  | <b>aukščiau stovintis, -i<br/>(pareigūnas, įstaiga)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | nevert. r. „aukštesnis, -ė, aukštesnysis, -ioji, vyresnis, -ė, vyresnysis, -ioji, viršesnis, -ė (pareigūnas, įstaiga)“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 1.4.100. | <b>stovis:</b><br><b>ligonio, pastato stovis</b><br><b>dvasinis, moralinis stovis</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | = <i>ligonio, pastato būklė</i> ;<br>= <i>dvasinė, moralinė būseną</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 1.4.101. | <b>talpinti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | nevert. r. „dėti, spausdinti“ (pvz., laikraštyje).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 1.4.102. | <b>tūlas, -a</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | nevert. r. „toks, -ia, kažkoks, -ia, vienas, -a, kuris ne kuris, kuri ne kuri“: <i>T ū l a s</i> (= <i>Vienas; Kažkoks</i> ) <i>amerikiečių bankininkas užsisakė portretą</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 1.4.103. | <b>užbėgimas</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | nevert. r. „bėgimas“ (bėgimo varžybų etapas).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 1.4.104. | <b>uždaryti:</b><br><b>uždaryti akis</b><br><b>uždaryti čiaupą</b><br><b>uždaryti knygą, sąsiuvinį</b><br><b>uždaryti sąrašą, kartoteką</b><br><b>uždaryti skėtį</b>                                                                                                                                                                                                                                                      | = <i>užmerkti akis, užsimerkti</i> ;<br>= <i>užsukti čiaupą</i> ;<br>= <i>užversti, užskeisti knygą, sąsiuvinį</i> ;<br>= <i>baigti (pildyti, rašyti) sąrašą, kartoteką</i> ;<br>= <i>suglausti skėtį</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 1.4.105. | <b>užėjimas</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | nevert. r. „ėjimas“ (ėjimo varžybų etapas).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 1.4.106. | <b>užinteresuoti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | nevert. r. „suinteresuoti, sudominti“: <i>Svarbiausia – u ž i n t e r e s u o t i</i> (= <i>suinteresuoti, sudominti</i> ) <i>pirkėją</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 1.4.107. | <b>užkrauti akumuliatorių</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | nevert. r. „įkrauti akumuliatorių“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 1.4.108. | <b>užmanyti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | nevert. r. „sumanyti, sugalvoti“: <i>Jam pavyko u ž m a n y t i</i> (= <i>sumanyti, sugalvoti</i> ) <i>naują šio uždavinio sprendimą</i> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 1.4.109. | <b>užmanymas</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | nevert. r. „sumanymas“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 1.4.110. | <b>užmetinėti</b><br><b>užnešti</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | žr. 1.4.42.<br>nevert. r.: 1. „užtepti; užkrėsti“: <i>u ž n e š t i</i> (= <i>užtepti</i> ) <i>dažų, glaisto</i> ; <i>u ž n e š t i</i> (= <i>užkrėsti</i> ) <i>tinko</i> ir pan.; 2. „pažymėti“: <i>u ž n e š t i</i> (= <i>pažymėti</i> ) <i>kontūrus, taškus</i> ir pan.                                                                                                                                                                                                                         |
| 1.4.111. | <b>už(si)pilti automobilį, traktorių<br/>ir pan.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | nevert. r. „į(si)pilti, pri(si)pilti (degalų) į automobilį, traktorių ir pan.“.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|          |                                                              |                                                                                                                                                                                                     |
|----------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|          | <b>už(si)pilti benzino</b> , kitų degalų (į automobilį)      | = <i>į(si)pilti, pri(si)pilti benzino</i> , kitų degalų.                                                                                                                                            |
| 1.4.112. | <b>užplaukimas</b>                                           | nevert. r. „plaukimas“ (plaukimo arba irklavimo varžybų etapas).                                                                                                                                    |
| 1.4.113. | <b>už(si)dėti</b>                                            | žr. 1.4.28.                                                                                                                                                                                         |
| 1.4.114. | <b>užskaityti</b>                                            | nevert. r. „įskaityti“: <i>Už laimėtą partiją žaidėjui užskaitomas taškas.</i>                                                                                                                      |
|          | <b>užskaita</b>                                              | nevert. r. „įskaita“: <i>Atlikus užskaitą įmonių skolos sumažėjo.</i>                                                                                                                               |
| 1.4.115. | <b>užvažiavimas</b> nevert. r.:                              | 1. „važiavimas“ (automobilių, dviračių, motociklų ir pan. varžybų etapas); 2. „jojimas“ (žirgų lenktynių etapas); 3. „pamaina (sanatorijoje, poilsio namuose)“.                                     |
| 1.4.116. | <b>užvežimas</b> (pvz., prekių)                              | nevert. r. „ko nors atvežimas (pvz., prekių), pristatymas“.                                                                                                                                         |
| 1.4.117. | <b>vesti:</b><br><b>save vesti (vesti save)</b>              | = <i>elgtis: Diskotekoje jis save vedė (= elgėsi) tiesiog nepakenčiamai;</i><br>= <i>vadovaujantis, -i, vadovaujantysis, -čioji specialistas, -ė;</i>                                               |
|          | <b>vedantis, -i, vedantysis, -čioji specialistas, -ė</b>     | = <i>svarbiausias, pagrindinis bruožas, principas, motyvas, vaidmuo ir pan.;</i>                                                                                                                    |
|          | <b>vedantis bruožas, principas, motyvas, vaidmuo ir pan.</b> | = <i>varantysis ratas, velenas.</i>                                                                                                                                                                 |
| 1.4.118. | <b>vedantysis ratas, velenas vieningas, -a</b>               | nevert. r. „vienodas, -a“: <i>vieningai (= vienodi) mokesčiai, tarifai ir pan.</i>                                                                                                                  |
| 1.4.119. | <b>žinoti</b>                                                | nevert. r.: 1. „mokėti“: <i>Prastai žinau (= moku) anglų kalbą;</i> 2. „išmanyti“: <i>Jis nežino (= neišmano) technikos;</i> 3. „pažinti“: <i>Vadovai turi žinoti (= pažinti) savo pavaldinius.</i> |

## 2. ŽODŽIŲ SANDAROS KLAIDOS

### 2.1. Svetimi žodžių elementai

|        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.1.1. | <b>-arėja, -erėja</b><br><b>batarėja</b><br><b>galanterėja</b><br><b>galerėja</b><br><b>loterėja</b><br><b>oranžerėja</b>                                                                                                                                                                                                            | – skolinčių daiktavardžių elementai, pvz.:<br>= batėrija;<br>= galantėrija<br>= galėrija<br>= lotėrija<br>= oranžėrija                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 2.1.2. | <b>-avas, -ava</b><br><b>bordavas, -a</b><br><b>dangavas, -a</b><br><b>fioletavas, -a, violetavas, -a</b><br><b>kerzavas, -a: kerzavi</b><br><b>kremavas, -a</b><br><b>lelijavas, -a</b><br><b>morkavas, -a</b><br><b>pliušavas, -a</b><br><b>ružavas, -a</b><br><b>smėliavas, -a</b><br><b>šaliavas, -a</b><br><b>vyšniavas, -a</b> | – būdvardžių priesaga (ar baigmuo), pvz.:<br>= bėrdinis, -ė, vėšninis, -ė, tašniai raudėnas, -a<br>= daėgiškas, -a, dangaė spalvė, mėšvas, -a, žėdras, -a<br>= violėtinis, -ė<br>= kerzėniai (bėtai)<br>= krėminis, -ė, krėmo spalvė<br>= lelėjinis, -ė, lelėjų spalvė<br>= mėrkėnis, -ė, mėrkėjų spalvė<br>= pliušėnis, -ė<br>= rėžėnis, -ė, raėšvas, -a<br>= smėlėnis, -ė, smėlio spalvė<br>= šalėnis, -ė (apėkaklė)<br>= vėšninis, -ė, vėšnių spalvė |
| 2.1.3. | <b>-avoti</b><br><b>baliavoti</b><br><b>bėdavoti</b><br><b>dėkavoti</b><br><b>komandavoti</b><br><b>meistravoti</b><br><b>ponavoti</b><br><b>žiemavoti</b>                                                                                                                                                                           | – veiksmavardžių priesaga (ar baigmuo), pvz.:<br>= puotėuti, pokyliėuti<br>= bėdėti, skėstis<br>= dėkėti<br>= komandėuti, įsakinėti<br>= meistrėuti<br>= ponėuti<br>= žiemėti                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 2.1.4. | <b>da- (neda-)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | – priešdėlis, pvz.:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |



|        |                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------|----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|        | <b>dabėgti</b>                         | = pribėgti, nubėgti (iki ko nors): <i>N e d a b ė g o</i> (= <i>Nepribėgo, nenubėgo</i> ) iki <i>finišo</i>                                                                                                                                                                                                                                 |
|        | <b>dadėti</b>                          | = pridėti, (dār) įdėti: <i>D a d ė k</i> (= <i>Įdėk dar</i> ) kelis obuolius, kad krepšys būtų pilnas                                                                                                                                                                                                                                       |
|        | <b>dadirbti</b>                        | = baigti dirbti, (dār) padirbti, išdirbti: <i>D a d i r b s i u</i> (= <i>Išdirbsiu</i> ) iki pensijos ir išėsiu                                                                                                                                                                                                                            |
|        | <b>daeiti</b>                          | = 1. prieiti ( <i>ką</i> ), nueiti (iki ko nors): <i>Taip kartu ir d a ė j o m e</i> (= <i>priėjome</i> ) upę ( <i>nuėjome iki upės</i> ); 2. su(si)prasti, susiprotėti: <i>Pagaliau man d a ė j o</i> (= <i>aš supratau, man paaiškėjo</i> )                                                                                               |
|        | <b>daėsti</b>                          | = 1. baigti ėsti; pri(si)ėsti (iki soties): <i>Šuo n e d a ė d ė</i> (= <i>nebaigė ėsti; nepriėdė</i> ); 2. įsiėsti, įkyrėti, nusibosti: <i>Visiems jis d a ė d ė</i> (= <i>įsiėdė, įkyrėjo, nusibodo</i> )                                                                                                                                 |
|        | <b>daleisti</b>                        | = 1. (pri)lėisti: <i>Lankytojai prie ligonių n e d a l e i d ž i a m i</i> (= <i>neleidžiami</i> ); 2. lėisti atsirasti, pa(si)darėti: <i>Negalime d a l e i s t i pažeidimų</i> (= <i>leisti atsirasti pažeidimams</i> ); 3. sakėti, taėti, manėti: <i>D a l e i s k i m</i> (= <i>Sakykim</i> ), tu teisus                                |
|        | <b>damokėti</b>                        | = primokėti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|        | <b>dapilti</b>                         | = pripilti (iki viršaus), (dār) įpilti, pripildyti                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|        | <b>darašyti</b>                        | = prirašyti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|        | <b>dasiekti</b>                        | = pasiekti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|        | <b>dasigauti</b>                       | = nusigauti (iki ko nors)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|        | <b>dasiprotėti</b>                     | = susiprotėti, susiprasti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|        | <b>davesti</b>                         | = 1. privesti (prie ribos): <i>Arklį d a v e d ė ligi ėdžių</i> (= <i>privedė prie ėdžių</i> ); 2. išvesti (iš kantrybės, pusiausvyros): <i>Toks jų elgesys mane visai d a v e d ė</i> (= <i>išvedė iš kantrybės, pusiausvyros</i> ); 3. baigti dirbti, padaryti: <i>Darbą reikia d a v e s t i</i> (= <i>padaryti, pabaigti</i> ) iki galo |
|        | <b>nedakepęs, -usi, nedakeptas, -a</b> | = 1. ne(iš)kėpęs, -usi, nebaigęs, -usi kėpti, pūšzalis, -ė; 2. kvaištelėjęs, -usi                                                                                                                                                                                                                                                           |
|        | <b>nedakepėlis, -ė</b>                 | = nekėpėlis, -ė, nesubrėndėlis, -ė; kvaišėlis, -ė; nei šioks, nei tóks, nei šiokià, nei tokià                                                                                                                                                                                                                                               |
| 2.1.5. | <b>nedamuštas, -a</b>                  | = 1. nepribaigtas, -à (mušti); 2. kvaištelėjęs, -usi                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|        | <b>nedateklius</b>                     | = nepriteklius, trūkumas, stokà; vargas, sunkumas, skūfdas                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|        | <b>-dėjas, -a</b>                      | = daiktavardžių elementas, pvz.:                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|        | <b>geradėjas, -a</b>                   | = geradarys, -ė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|        | <b>niekadėjas, -a</b>                  | = niek(a)darys, -ė, nenáudėlis, -ė, niėkšas, -ė                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2.1.6. | <b>piktadėjas, -a</b>                  | = piktadarys, -ė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|        | <b>-ikas</b>                           | = skolintinių mažybinės reikšmės daiktavardžių priesaga, pvz.:                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|        | <b>kubikas</b>                         | = kūbas, kubėlis, kubiukas                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 2.1.7. | <b>pufikas</b>                         | = pūfas, pufiukas, paūpsas, pampsiukas.                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|        | <b>-(in)yčia</b>                       | = daiktavardžių priesaga, pvz.:                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|        | <b>cukrinyčia</b>                      | = cūkrinė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|        | <b>druskinyčia</b>                     | = drūskinė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|        | <b>kiaulinyčia</b>                     | = kiaulidė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|        | <b>langinyčia</b>                      | = langinė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|        | <b>pipirnyčia</b>                      | = pipirinė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|        | <b>rūkinỹčia</b>                       | = (mėsos, žuvų) rūkyklà                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|        | <b>varpinyčia</b>                      | = varpinė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 2.1.8. | <b>-ka, -kė</b>                        | = priesagos (ar baigmenys):                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|        | a) bendrinių daiktavardžių, pvz.:      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|        | <b>čigonka</b>                         | = čigōnė, čigoniūkė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|        | <b>damkė</b>                           | = (šàškių) damà                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|        | <b>draugelka</b>                       | = draugùžė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|        | <b>etažerka</b>                        | = etažèrė, knýginė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|        | <b>giedorka</b>                        | = giedótoja, giesminiñkė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|        | <b>kaimynka</b>                        | = kaimýnė, kaimynėlė                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|        | <b>kumelka</b>                         | = kumėlė, kumėlšė, kumėlpalaikė                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                           |                                  |
|---------------------------|----------------------------------|
| <b>mašina</b>             | = mašinėlė                       |
| <b>mergelka</b>           | = mergiūtė, mežiškia, mergiūkštė |
| <b>miesčionka</b>         | = miesčionė                      |
| <b>razinka</b>            | = raziną, džiovinta vynuogė      |
| <b>sardelka, sardelkė</b> | = sardėlė                        |
| <b>vagilka</b>            | = vagilė, vagišė                 |

b) asmenvardžių, pvz.:

*B i r u t k a* (= *Birutė, Birutėlė, Biručiuokė*), *I r k a* (= *Irena, Irutė*), *G r a ž k a*, *G r a ž k ė* (= *Gražina, Gražinutė*), *V y t k a*, *V y c k a* (= *Vytas, Vytelis, Vytukas*), *S t a s k a* (= *Stasys, Staselis, Stasiukas*)

## 2.2. Netaisyklingos darybos arba ne savo darybine reikšme vartojami žodžiai su lietuviškais elementais

### 2.2.1. Būdo prieveiksmiai su **-(i)ai**, padaryti:

a) iš būdvardžių su priesaga **-inis, -inė**, pvz.:

|                             |                                                             |
|-----------------------------|-------------------------------------------------------------|
| <b>asmeniniai</b>           | = asmeniškai                                                |
| <b>besąlyginiai</b>         | = besąlygiškai, be sąlygų, griežtai                         |
| <b>dvasiniai</b>            | = dvasiškai                                                 |
| <b>ekonominiai</b>          | = ekonomiškai                                               |
| <b>eksperimentiniai</b>     | = eksperimentiškai, eksperimentais, bandymais               |
| <b>esminiai</b>             | = iš esmės, savo esmė; iš tiesų, iš tikrųjų                 |
| <b>fiziniai</b>             | = fiziškai                                                  |
| <b>išoriniai</b>            | = išoriškai                                                 |
| <b>materialiniai</b>        | = materialiai                                               |
| <b>meniniai</b>             | = mėniškai                                                  |
| <b>orientaciniai</b>        | = apytikriai; maždaug                                       |
| <b>plytiniai (raudonas)</b> | = plėtiškai (raudonas), plėty (raudonio, raudonumo) spalvės |
| <b>principiniai</b>         | = iš principo                                               |
| <b>psichiniai</b>           | = psichiškai                                                |
| <b>šimtaprocentiniai</b>    | = šimtų procentų                                            |
| <b>teoriniai</b>            | = teoriškai                                                 |
| <b>tiesioginiai</b>         | = tiesiog(iai)                                              |
| <b>tradiciniai</b>          | = tradiciškai, iš tradicijos, pagal tradiciją               |
| <b>vidiniai</b>             | = iš vidaus, vidumi                                         |
| <b>vidutiniai</b>           | = vidutiniškai                                              |

Išimtis: begaliniai

b) iš santykinių būdvardžių, turinčių vienaskaitos vyriškosios giminės vardininko galūnę **-is**, o daugiskaitos naudininko **-(i)ams** (*bejėgis* ir pan.), pvz.:

|                                   |                                  |
|-----------------------------------|----------------------------------|
| <b>bejausmiai</b>                 | = bejausmiškai, be jaūsmo        |
| <b>bejėgiai</b>                   | = bejėgiškai                     |
| <b>bepasmiai</b>                  | = beprasmiai, be prasmės         |
| <b>betiksliai</b>                 | = betiksliai, be tikslo          |
| <b>civiliai</b>                   | = civiliai                       |
| <b>dviprasmiai</b>                | = dviprasmiai                    |
| <b>vieninteliai (galimas, -a)</b> | = vieništelis, -ė (gailimas, -a) |

Pastaba. Prieveiksmius su **-(i)ai** daryti iš tokių kokybinių būdvardžių galima, pvz.:

*t y l u t ė l i a i* atsiduso, *p u s d y k i a i* pardavė, *p o k v a i l i a i* atrodo, *p a d a l i j o a p y l y g i a i*.

### 2.2.2. Daiktavardžiai, žymintys įrankius bei kitas darbo priemones ar tam tikras medžiagas, su priesagomis:

a) **-ėjas**, pvz.:

|                       |                                                 |
|-----------------------|-------------------------------------------------|
| <b>atskiedėjas</b>    | = skiediklis                                    |
| <b>atskyrėjas</b>     | = (tėpalo) skyriklis                            |
| <b>autopakrovėjas</b> | = automobilinis krautūvas                       |
| <b>įkrovėjas</b>      | = (akumuliatoriaus) (į)kroviklis                |
| <b>išėmėjas</b>       | = (dėmių) valiklis; (vašų kauliukų) gliaudiklis |

|                                    |                                                              |
|------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| <b>išjungėjas</b>                  | = išjungiklis, jungiklis; jungtūvas                          |
| <b>išleidėjas</b>                  | = (nutekamųjų vandenų) išleistūvas                           |
| <b>išskyrėjas</b>                  | = (benzino, riebalų) skirtūvas                               |
| <b>išspaudėjas (sulčių)</b>        | = sulčiāspaudė                                               |
| <b>jungėjas</b>                    | = jungiklis; jungiamoji mēdžiaga                             |
| <b>kasėjas</b>                     | = (tranšėjų) kasiklis                                        |
| <b>klojėjas</b>                    | = (vañzdžių) klotūvas                                        |
| <b>nuėmėjas</b>                    | = (gařso) ėmiklis; (vařsių) skintūvas                        |
| <b>nuleidėjas</b>                  | = (šiūkšlių) nuleistūvas                                     |
| <b>pakėlėjas</b>                   | = kėliklis; kėltūvas                                         |
| <b>pakrovėjas</b>                  | = krautūvas                                                  |
| <b>paleidėjas</b>                  | = (automātinis) paleidiklis                                  |
| <b>pastūmėjas</b>                  | = stūmiklis                                                  |
| <b>perjungėjas</b>                 | = pėrjungiklis, jungiklis                                    |
| <b>praskiedėjas</b>                | = skiediklis                                                 |
| <b>purškėjas</b>                   | = (trařų) purkštūvas                                         |
| <b>sanpraleidėjas</b>              | = sanitārinė švaryklā                                        |
| <b>skiedėjas</b>                   | = skiediklis                                                 |
| <b>sugėrėjas</b>                   | = (kvapų) gėriklis                                           |
| <b>sukėlėjas (putų)</b>            | = putōkšlis                                                  |
| <b>surinkėjas</b>                  | = rinkiklis; (óro, vandeñs) rinktūvas                        |
| <b>sutepėjas</b>                   | = teptūvas; tepiklis                                         |
| <b>trėšėjas</b>                    | = (želdinių) trėšiklis                                       |
| b) -ovas, pvz.:                    |                                                              |
| <b>autoatsakovas</b>               | = atsakiklis                                                 |
| c) -tojas, pvz.:                   |                                                              |
| <b>apšildytojas, apšiltintojas</b> | = šildytūvas; šiltalas                                       |
| <b>aušintojas</b>                  | = aūšalas; aušintūvas                                        |
| <b>balintojas</b>                  | = baliklis, bālalas                                          |
| <b>baltintojas</b>                 | = baltiklis, bařtalas                                        |
| <b>braižytojas</b>                 | = braižyklė                                                  |
| <b>dalytojas</b>                   | = (pařarų) dalýtūvas, skirstytūvas                           |
| <b>drėkintojas</b>                 | = (óro) drėkintūvas                                          |
| <b>formuotojas</b>                 | = (blōkų) formuotūvas                                        |
| <b>gaivintojas</b>                 | = (óro) gaiviklis                                            |
| <b>gaudytojas</b>                  | = (tranų) gaudýklė                                           |
| <b>grąžintojas</b>                 | = (plaukų spalvōs) gaiviklis                                 |
| <b>greitintojas</b>                | = greitintūvas                                               |
| <b>ieškotojas</b>                  | = (ceñtro) ieškiklis                                         |
| <b>išryškintojas</b>               | = (fotografijos) rýškalas                                    |
| <b>kietintojas</b>                 | = kietiklis, kičtalas                                        |
| <b>maišytojas</b>                  | = (smėlio) maiřytūvas                                        |
| <b>masažuotojas</b>                | = masažuōklis                                                |
| <b>minkštintojas</b>               | = minkštiklis                                                |
| <b>pagreitintojas</b>              | = greitiklis; greitintūvas                                   |
| <b>paskirstytojas</b>              | = skirstytūvas; (betōno) skleistūvas; (liepsnōs) sklaidiklis |
| <b>pašalintojas</b>                | = (rūdžių) valiklis                                          |
| <b>pašildytojas</b>                | = šildytūvas                                                 |
| <b>prailgintojas</b>               | = ilgintūvas (ilginamasis laidas)                            |
| <b>ryškintojas</b>                 | = rýškalas                                                   |
| <b>sėsdintojas</b>                 | = nusodintūvas                                               |
| <b>skirstytojas</b>                | = (srovės) skirstiklis, skirstytūvas; (liepsnōs) sklaidiklis |
| <b>standintojas</b>                | = standiklis                                                 |
| <b>stiprintojas</b>                | = (plaukų) stipriklis; stiprintūvas                          |
| <b>sukietintojas</b>               | = kietiklis                                                  |
| <b>tirpintojas</b>                 | = tirpiklis                                                  |
| <b>treniruotojas</b>               | = treniruōklis                                               |
| <b>užpildytojas</b>                | = užpildas                                                   |
| <b>valytojas</b>                   | = (dėmių) valiklis; (sniėgo) valýtūvas                       |
| <b>žadintojas</b>                  | = (įtamos) žadintūvas                                        |

- 2.2.3. Priesagos **-inis, -inė** būdvardžiai, padaryti iš veikėjus reiškiančių veiksmažodinių daiktavardžių, turinčių priesagas **-ėjas, -tojas**, pvz.:
- |                          |                                         |
|--------------------------|-----------------------------------------|
| <b>ganytojinis, -ė</b>   | = ganėtojo, ganėtojų (pvz., laiškas)    |
| <b>gydytojinis, -ė</b>   | = gydytojo, gydytojų (pvz., drabužiai)  |
| <b>mokytojinis, -ė</b>   | = mokytojų (pvz., pasitarimas)          |
| <b>rašytojinis, -ė</b>   | = rašytojų (pvz., spauda)               |
| <b>skaitytojinis, -ė</b> | = skaitytojų (pvz., klubas)             |
| <b>vertėjinis, -ė</b>    | = vertėjo, vertėjų (pvz., konferencija) |
- 2.2.4. Būdvardžiai su priesaga **-iškas, -iška** veikėjo priklausymui kokiai nors kategorijai, ypač tautybei, reikšti pvz.:
- š v e d i š k i e j i* (= švedų) sportininkai, *t u r k i š k i e j i* grobikai (= grobikai turkai), *r u s i š k i e j i* mokslininkai (= rusų mokslininkai; mokslininkai rusai)
- 2.2.5. Veiksmažodžiai su priesagomis **-inėti, -dinėti** ne kartotiniam, o tęstiniam kartiniam veiksmui reikšti, pvz.:
- Partrenkė mašina, kai p e r e i d i n ė j a u* gatvę (= ėjau per gatvę). *Tada b a i g i n ė j a u* (= buvau bebaigęs) institutą. *Gydytoja paprašė n u s i r e n g i n ė t i* (= nusirengti). *Dirbtuves reikėtų perkelti į kokią bankrutuojančią ar u ž s i d a r i n ė j a n č i a* (= uždaromą) miesto gamyklą. *Trečią žaidimo minutę atrodė, kad jau p r a l a i m i n ė j a m e* (= pralaimime, esame bepralaimį) rungtynes

### 2.3. Neteiktini sudurtiniai žodžiai

- 2.3.1. Asmenis reiškiantys priesagos **-ietis, -ietė** žodžiai, padaryti iš dvižodžių ar keliažodžių gyvenamųjų, darbo vietų, įstaigų, įmonių ar organizacijų pavadinimų pvz.: *n a u j a v i l n i e t i s* (= Naujosios Vilnios gyventojas), *k a z l ū r ū d i e t i s* (= Kazlų Rūdos gyventojas, kazlinis), *vaiknamietis* (= vaikų namų auklėtinis)
- 2.3.2. Sudurtiniai sutrauktiniai žodžiai, sudaryti iš vieno ar kelių žodžių pradžios ir paskutinio viso žodžio, pvz.:
- |                          |                                                                                                       |
|--------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>agrochemtarnyba</b>   | = agrochėmijos tarnyba                                                                                |
| <b>dietgydytojas, -a</b> | = (gydytojas, -a) dietologas, -ė                                                                      |
| <b>genplanas</b>         | = generālinis plānas                                                                                  |
| <b>genrangovas</b>       | = generālinis rangōvas                                                                                |
| <b>medsesuo</b>          | = medicinos sesuō, gailestingoji sesuō                                                                |
| <b>politekonomija</b>    | = politinė ekonōmija                                                                                  |
| <b>vetpunktas</b>        | = veterinārijos pūntkas                                                                               |
| <b>vyrgydytojas, -a</b>  | = vyriāusiasis gydytojas, vyriāusioji gydytoja                                                        |
| <b>vyrinžinierius</b>    | = 1. vyriāusiasis inžiniērius, vyriāusioji inžiniērė; 2. vyresnŷsis inžiniērius, vyresniōji inžiniērė |
- Pastaba. Neteiktini ir tokio tipo firmų vardai: „*L i e t l a t s t a t y b a*“, „*V a r ė n g r y b a*“ ir pan.

## 3. LINKSNIŲ VARTOJIMO KLAIDOS

### 3.1. Vardininkas nevertotinas:

- 3.1.1. neapibrėžtam daiktų kiekiui ar daikto daliai reikšti (vietoj dalies kilmininko) su veiksmažodžiais:
- (atsi)rasti(s)** pvz.: *Mieste atsirado v a l k a t a u j a n t y s š u n y s* (= valkataujančių šunų). *Kolektyve vėl atsirado n e s u t a r i m a i* (= nesutarimų). *Nuo šviežių braškių kartais atsiranda odos i š b ė r i m a i* (= išbėrimų; kartais išberia odą).
- būti (yra, esti, būna, buvo...)** pvz.: *Pirkėja paklausė, ar yra p i e n a s* (= pieno). *Žmogaus gyvenime būna p o t v y n i a i i r a t o s l ū g i a i* (= potvynių ir atoslūgių). *Gal jūsų šeimoje yra k o k i o s p r o b l e m o s* (= kokių sunkumų)? *Kiekvienoje visuomenėje visada buvo, yra ir bus d o r i ž m o n ė s* (= dorų žmonių).
- daugėti (gausėti)** pvz.: *S u s i r g i m a i* (= Susirgimų) gripu padaugėjo (pagausėjo).

- įvykti** pvz.: *Spėjama, kad nuo trankios muzikos įvyksta pokyčiai* (= pokyčių) smegenyse.
- kilti** pvz.: *Dėl projekto kilo visokių abejonių* (= visokių abejonių). Pasitarime iškilo nauji klausimai (= naujų klausimų) dėl darbo sutarčių.
- mažėti** pvz.: *Nelaimingai atsitikimai* (= Nelaimingų atsitikimų) buityje nemažėja. Šiomet ūkyje sumažėjo karvės (= karvių) ir kiaulės (= kiaulių).
- pasitaikyti** pvz.: Gyvenime pasitaiko įvairūs nesusipratimai (= įvairių nesusipratimų). Mokinio rašiniuose vis pasitaiko skyrybos klaidos (= klaidų).
- 3.1.2. kreipiniui reikšti pvz.: *Vairuotojas* (= Vairuotojau), atidarykit duris. *Birutė* (= Birute), jus kviečia direktorius. Gerbiamasis *pranešėjas* (= pranešėjau), jums liko 10 minučių.
- Pastaba. Priedėliu einančio daiktavardžio *ponas* vardininkas – ne klaida: *Ponas pirminkinys/Ponas pirminkinys*, čia reikia jūsų parašo.
- 3.2. **Kilmininkas nevartotinas:**
- 3.2.1. veiksmo objektui reikšti su veiksmazodžiais:
- prieiti ko** = prieiti ką, prie kō: *Priėjome išvados* (= išvadą, prie išvados). *Priėjo bendros nuomonės* (= bendrą nuomonę, prie bendros nuomonės).
- siekti ko** (kiekio reikšmė) = siekti ką: *Žuvies svoris siekė kilogramo* (= kilogramą). *Jo ūgis siekia dešimt metrų* (= dešimt metrų).
- 3.2.2. skaitvardžių kilmininkas – lyginamajai kiekybei reikšti su aukštesniojo laipsnio prieveiksmais **(ne) daugiau, (ne) mažiau**  
pvz.: *Čia telpa daugiau šimtų* (= daugiau kaip šimtas, daugiau negu (nei) šimtas, per šimtą, šimtas su viršum) žmonių. *Parašyk ne mažiau penkių puslapių* (= ne mažiau kaip penkis, ne mažiau negu (nei) penkis puslapius).
- 3.3. **Naudininkas nevartotinas:**
- 3.3.1. veiksmo objektui reikšti su žodžiais:
- atitikti kam** = atitikti ką: *Nuorašas atitinka originalą* (= originalą).
- neatitikti kam** = neatitikti kō: *Pasiūla dar neatitinka paklausos* (= paklausos).
- kreipti dėmesį kam** = kreipti dėmesį į ką: *Daugiausia dėmesio kreipiame pažangumui* (= į pažangumą; skiriame pažangumui). *Nekreipkite dėmesio tam šurmuliu* (= į tą šurmulį).
- linkti kam** = linkti į ką: *Jis labai linkęs mokslui* (= į mokslą).
- panašus, -i kam** = panašus, -i į ką: *Sūnus labai panašus tėvui* (= į tėvą).
- prisitaikyti kam** = prisitaikyti prie kō: *Mums bus nelengva prisitaikyti naujomis sąlygomis* (= prie naujų sąlygų).
- sutelkti dėmesį kam** = sutelkti dėmesį į ką: *Dabar sutelkime dėmesį į schemą* (= į šią schemą).
- užjausti kam** = užjausti ką: *Visi užjautėme bendradarbių* (= bendradarbę).
- 3.3.2. daiktui apibūdinti, kai nereiškia paskirtis  
pvz.: *Jis yra čempionas 50 km distancijai* (= 50 km distancijos čempionas). *Padarytas nuostolis 200 litų sumai* (= 200 litų (sumos) nuostolis). *Atlikta darbų 5000 litų sumai* (= už 5000 litų).
- 3.3.3. konkretaus laiko ribai arba momentui reikšti, kai nežymima paskirtis  
pvz.: *Šiadieniai* (= Iki šios dienos) įregistruoti 775 laikraščiai. *Spalio 25-ai dieniai* (= Iki spalio 25-os dienos) nukasta 90 % bulvių. *Šiavalandai* (= Šią valandą; Iki šios valandos) rinkimų rezultatai dar nepatiksinti. *Metų pradžiai* (= pradžioje) institute dirbo 83 darbuotojai.

- Pastaba. Veiksmo trukmei bei paskirčiai reikšti naudininkas – ne klaida: *Išvažio v i e n a i d i e n a i. Posėdį atidėjo k i t a i s a v a i t e i. Lėšų skyrė tik šiam m ė n e s i u i.*
- 3.3.4. su judėjimo reikšmės veiksmažodžiais (**eiti, rinktis, važiuoti, vykti** ir pan.) tikslui reikšti pvz.: *Išėjo p i e t u m s (= pietų, pietauti). Susirinko p o s ė d ž i u i (= į posėdį, posėdžiauti). Teatras išvažio g a s t r o l ė m s (= į gastroles, gastroliuoti, gastrolių). Vykstame o f i c i a l i a m v i z i t u i (= su oficialiu vizitu, oficialaus vizito).*
- 3.4. **Galininkas nevartotinas:**
- 3.4.1. neapibrėžtam daiktų kiekiui ar daikto daliai reikšti (vietoj dalies kilmininko) pvz.: *Reikalinga sekretorė, mokanti užsienio k a l b a s (= kalbų). Visi mes darome k l a i d a s (= klaidų). Prašom atnešti d v i j u o d a s k a v a s (= du [puodelius] juodos kavos) ir v i e n a r b a t a (= vieną [puodelį, stiklinę] arbatos). K a r š t q v a n d e n j (= Karšto vandens) turime kartą per savaitę.*
- 3.4.2. tiesioginiam objektui reikšti greta neigiamojo veiksmažodžio (vietoj kilmininko) pvz.: *Nedarinėk d u r i s (= durų)! Kodėl neužsisakėte mūsų ž u r n a l a q (= žurnalo)? Š i u o s u ž r a š u s (= Šių užrašų) nevadinčiau reportažu.*
- 3.4.3. su judėjimo reikšmės veiksmažodžiais tikslui arba siekimui reikšti, kai tas galininkas vienas be bendraties neįmanomas pvz.: *Išėjo l i n u s (= linų) rauti. Atvyko skaityti p a s k a i t a s (= paskaitų). Nuvažio atsiimti d o k u m e n t u s (= dokumentų). Išjojo t ė v y n ė (= tėvynės) ginti.*
- 3.5. **Įnagininkas nevartotinas:**
- 3.5.1. objektui reikšti su pilnų žyminčiais veiksmažodžiais (**gausėti, daugėti, prikimšti, prigrūsti, prikrauti** ir pan.) pvz.: *Fonoteka gausėja į r a š a i s (= Fonotekoje gausėja, daugėja įrašų). Kišenės prikimštos p i n i g a i s (= pinigų). Lentynos prikrautos k n y g o m i s (= knygu).*
- 3.5.2. kokybės turiniui reikšti su gausų žyminčiais būdvardžiais (**dosnus, -i, gausus, -i, turtingas, -a** ir pan.) pvz.: *Jis dosnus p a ž a d a i s (= pažadų). Kraštas gausus m i š k a i s i r u p ė m i s (= Krašte gausu miškų ir upių). Praėjęs teatro sezonas buvo turtingas n a u j a i s s p e k t a k l i a i s (= Praėjusį teatro sezoną buvo daug, gausu naujų spektaklių). Ar esi turtingas p i n i g a i s (= pinigų)?*
- 3.5.3. veikėjui ar būsenos sukėlėjui (bet ne priemonei) reikšti su neveikiamosios rūšies dalyviais pvz.: *Bičiulis buvo priblokštas t u o į v y k i u (= to įvykio). Buvome nuliūdinti t o k i u j o e l g e s i u (= tokio jo elgesio; Mus nuliūdino toks jo elgesys).*
- 3.5.4. daiktavardžių įnagininkas su veiksmažodžio **būti** formomis – nuolatiniam (nekintamam) būviui reikšti pvz.: *Šio leidinio s t e i g ė j u (= steigėjas) yra mūsų institutas. Sprendžiant iš akcento, jis galėjo būti p r a n c ū z u (= prancūzas). Kas buvo šios infekcijos p r i e ž a s t i m i (= priežastis)?*
- 3.5.5. būdvardžių (ir būdvardiškai vartojamų žodžių) įnagininkas – būviui reikšti vietoj vardininko: *Sąrašė jis buvo p i r m u o j u (= pirmasis), todėl atrodė t o k i u p a t e n k i n t u (= toks patenkintas). Kas nenori tapti t u r t i n g e s n i u (= turtingesnis)?* vietoj kilmininko: *Vien pinigai nepadaro žmogaus l a i m i n g u (= laimingo);* vietoj naudininko: *Lengva žmogui būti g e r u (= geram), sunkiau – t e i s i n g u (= teisingam). Tai padėtų jam tapti p r o f e s i o n a l e s n i u (= profesionalesniam);* vietoj galininko: *Sunkumai privertė ją būti t a u p e s n e (= taupesnę) ir i š r a d i n g e s n e (= išradingesnę). Kas jį t o k i u (= tokį) padarė?*
- Pastaba. Su veiksmažodžiais **laikyti, (pa)skelbti, (pa)vadinti, pripažinti** įnagininkas – ne klaida, pvz.: *Jį laikė g r a ž i u, bet l e n g v a b ū d i š k u. Jis padėtį pavadino p a v o j i n g a. Teismas jį pripažino n e k a l t u. Po dvejų metų jaunuolį paskelbė d i n g u s i u be žinios.*
- 3.6. **Vietininkas nevartotinas:**

- 3.6.1. būsenos patyrėjui reikšti  
pvz.: *J a m e* (= *Jam*) netikėtai kilo puiki mintis. Mokytoja nuolat diegia savo *m o k i n i u o s e* (= mokiniams) grožio supratimą ir ugdo *j u o s e* (= jų) gėrio pradus. *K o j a m e* daugiau – humoristo ar žurnalisto (= Kas jis labiau – humoristas ar žurnalistas)? Dar vaikystėje *b ū s i m a j a m e s p o r t i n i n k e* susiformavo (= susiformavo būsimąjo sportininko) tvirtas charakteris (*būsimasis sportininkas išsiugdė tvirtą charakterį*).
- 3.6.2. veikimo, būsenos ar požymio sričiai (bet ne vietai) reikšti  
pvz.: Ji gabi ir *m o k s l e*, ir *s p o r t e*, ir *m u z i k o j e* (= ir mokslui, ir sportui, ir muzikai). *Spėjau įsitikinti jų t e i s i n g u m e* ir *s q ž i n i n g u m e* (= teisingumu ir sąžiningumu). *Asmuo įtariamamas s u n k i a m e n u s i k a l t i m e* (= sunkiu nusikaltimu; padaręs sunkų nusikaltimą; sunkiai nusikaltęs). Menkai nusimanau *m a š i n o s e* (= apie mašinas). Jis neblogai nusimano *e k o n o m i k o j e* (= apie ekonomiką; išmano ekonomiką). *Ką jis nutuokia t o j e t a p y b o j e* (= Ką jis nutuokia, išmano apie tą tapybą)? *Prisipažino m e i l ė j e* (= *Prisipažino mylįs, kad myli; Pasisakė mylįs, kad myli*).
- 3.6.3. daikto būviui, būsenai ar požymiui reikšti, pvz.:
- apimtyje** pvz.: Atlikome tyrimus *p l a č i o j e a p i m t y j e* (= plačios apimties, didelių tyrimus).
  - atstume** pvz.: *Kelių metrų a t s t u m e* (= atstumu; už kelių metrų; per kelis metrus) pamačiau gyvatę.
  - aukštumoj(e)** pvz.: Vakar tu pasirodei *a u k š t u m o j* (= gerai, puikiai, pagirtinai).
  - būklėje** pvz.: Pastatai palikti *a p g a i l ė t i n o j e b ū k l ė j e* (= apgailėtini, apgailėtinos būklės). Namas yra *a v a r i n ė j e b ū k l ė j e* (= avarinis; avarinės būklės; *Namo būklė avarinė*).
  - dvitomyje (tritomyje...)** pvz.: *Raštai išleisti d v i t o m y j e* (= dvitomiu, dviem tomiais).
  - egzemplioriuje** pvz.: *Tekstas perrašytas t r i j u o s e e g z e m p l i o r i u o s e* (= trimis egzemplioriais). *Išspausdink p e n k i u o s e e g z e m p l i o r i u o s e* (= penkis egzempliorius).
  - etate** pvz.: *Dirba d v i e j u o s e e t a t u o s e* (= dviem etatais; Turi du etatus).
  - formoje** pvz.: *Sportininkas šiandien n e f o r m o j e* (= prastos, blogos formos). Serga tymais *l e n g v o j e f o r m o j e* (= lengva forma; lengva tymų forma). *K o k i o j f o r m o j* (= Kokia forma; Kaip) atsiskaitysime? *Nusipirkau kumpio f o r m o j e* (= forminio kumpio).
  - galioje (būti, pasilikti)** pvz.: *Šis įstatymas t e b ė r a g a l i o j e* (= tebegalioja).
  - kalboje** pvz.: *Skaitė paskaitą l i e t u v i ū k a l b o j e* (= lietuvių kalba; lietuviškai). *Knyga išėjo anglų ir švedų k a l b o s e* (= anglų ir švedų kalbomis).
  - kame** pvz.: *K a m e č i a r e i k a l a s* (= Koks čia reikalas; Kas (čia) yra; Kas (čia) nutiko)?
  - kryptyje** pvz.: *Apgynė disertaciją edukologijos k r y p t y j e* (= edukologijos, edukologijos krypties disertaciją).
  - lygyje** pvz.: Konkursas vyko *a u k š t a m e l y g y j e* (= buvo aukšto lygio; vyko puikiai; buvo gerai organizuotas).
  - medžiagoje (atlikti)** pvz.: *iškalti, nukalti paminklą g r a n i t e* (= iš granito); *išlieti, nulieti skulptūrą b r o n z o j e* (= iš bronzos).
  - normoje** pvz.: *Prietaisas jau n o r m o j e* (= veikia normaliai). *Kraujospūdis n o r m o j* (= normalus, geras). *Viskas n o r m o j* (= normalu, gerai).
  - nuosavybėje** pvz.: *Inventorius yra mokyklos n u o s a v y b ė j e* (= yra mokyklos nuosavybė; priklauso mokyklai).
  - nuotaikoje** pvz.: Vakar buvau *n e n u o t a i k o j* (= be nuotaikos; prastos nuotaikos; prastai nusiteikęs).
  - nuotolyje** pvz.: *Jų namai stovi kelių kilometrų n u o t o l y j e* (= už kelių kilometrų; keli kilometrai) nuo ežero.

|                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>originale</b>                                      | pvz.: <i>Pagaliau pamatėme tą paveikslą o r i g i n a l e</i> (= to paveikslą originalą). <i>Romaną buvau skaitęs o r i g i n a l e</i> (= originalo kalba).                                                                                      |
| <b>pardavime</b>                                      | pvz.: <i>Šiandien p a r d a v i m e</i> yra trijų rūšių mėsos (= parduodama trijų rūšių mėsa; turime (parduoti) trijų rūšių mėsos).                                                                                                               |
| <b>pavidale</b>                                       | pvz.: <i>Prekės gautos f a s u o t a m e p a v i d a l e</i> (= fasuotos). <i>Po reakcijos gavome medžiagą kristalų p a v i d a l e</i> (= kristalų pavidalo; kristalinę medžiagą).                                                               |
| <b>rankraštyje</b>                                    | pvz.: <i>Kiek metų tas romanas buvo r a n k r a š t y j e</i> (= rankraštis, rankraštinis, nespausdintas)? <i>Skaičiau šį veikalą r a n k r a š t y j e</i> (= nespausdintą; šio veikalo rankraštį).                                              |
| <b>ryšyje (su)</b>                                    | pvz.: <i>Augalai yra g l a u d ž i a m e r y š y j e</i> (= glaudžiai susiję) su dirvožemiu.                                                                                                                                                      |
| <b>ritme</b>                                          | pvz.: <i>Šokite valso r i t m e</i> (= ritmu).                                                                                                                                                                                                    |
| <b>sąlytyje (su)</b>                                  | pvz.: <i>Jis visą laiką buvo g l a u d ž i a m e s a l y t y j e</i> (= glaudžiai, labai susijęs) su gamtos mokslais.                                                                                                                             |
| <b>stadijoje</b>                                      | pvz.: <i>Turime sunkumų ir esame l a u k i m o s t a d i j o j e</i> (= Turime sunkumų ir tebelaukiame). <i>Viskas tebėra p r o j e k t ų s t a d i j o j e</i> (= projektai; projektuojama).                                                     |
| <b>statuse</b>                                        | pvz.: <i>Ministerijoje dirbs tie patys žmonės, tik n a u j a m e s t a t u s e</i> (= tik įgaus (turės) naują statusą; tik statusas bus naujas).                                                                                                  |
| <b>stiliuje</b>                                       | pvz.: <i>Jis mėgsta rengtis s p o r t i n i a m e s t i l i u j e</i> (= sportiniu stiliumi, sportiškai). <i>Eilėraštis parašytas i š k i l m i n g a m e s t i l i u j e</i> (= iškilmingu stiliumi; Eilėraščio stilius iškilmingas).            |
| <b>stovyje</b>                                        | pvz.: <i>Pirksiu pianiną g e r a m e s t o v y j e</i> (= Pirksiu gerą, geros būklės pianiną). <i>Jau keli mėnesiai šalis yra k a r o s t o v y j e</i> (= šalyje yra karo būvis, padėtis). <i>Jį rado g i r t a m e s t o v y j e</i> (= girtą). |
| <b>sudėtyje</b>                                       | pvz.: <i>Komanda susirinko p i l n o j e s u d ė t y j e</i> (= visos sudėties; visa); <i>žaidžia t o k i o j e s u d ė t y j e</i> (= tokios sudėties).                                                                                          |
| <b>sumoje</b>                                         | pvz.: <i>Patvirtino sąmatą 1000 litų s u m o j e</i> (= 1000 litų (sumos) sąmatą). <i>B e n d r o j e s u m o j e</i> turime 3000 litų pelno (= Bendra pelno suma – 3000 litų; Iš viso turime 3000 litų pelno).                                   |
| <b>tame</b>                                           | pvz.: <i>Gamykla nedirba, o dalykas t a m e</i> (= tas; toks), kad negauname žaliavų ( <i>Gamykla nedirba, mat, nes negauname žaliavų</i> ). <i>Reikalas t a m e</i> (= tas; toks; Atsitiko taip), kad baigėsi benzinas.                          |
| <b>tame skaičiuje</b>                                 | pvz.: <i>Statybai skirta 9000 tūkst. litų, t a m e s k a i č i u j e</i> (= iš jų; iš to skaičiaus) 500 tūkst. litų montavimo ir apdailos darbams.                                                                                                |
| <b>tame tarpe</b>                                     | pvz.: <i>Ekspedicijoje dalyvavo 15 žmonių, t a m e t a r p e</i> (= tarp jų) ir vienas gydytojas. <i>Tokių konkursų, t a m e t a r p e</i> (= tarp jų; iš jų ir) senamiesčiui restauruoti, reikėtų skelbti daugiau.                               |
| <b>tempe</b>                                          | pvz.: <i>Pamėginkime pagriežti šį kūrinį g r e i t e s n i a m e t e m p e</i> (= greitesniu tempu; greičiau).                                                                                                                                    |
| <b>variante</b>                                       | pvz.: <i>Apsvarstykime tolesnius veiksmus į v a i r i u o s e v a r i a n t u o s e</i> (= įvairiais variantais; įvairius veiksmų variantus).                                                                                                     |
| 3.6.4. Būsenos priežastčiai, pagrindui reikšti, pvz.: |                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>išdavoje</b>                                       | pvz.: <i>Pervargimo i š d a v o j e</i> (= Nuo pervargimo; Dėl pervargimo; Pervargęs) organizmas nusilpsta.                                                                                                                                       |
| <b>įtakoje</b>                                        | pvz.: <i>Sausros į t a k o j e</i> (= Dėl sausros) gausime menkesnį derlių.                                                                                                                                                                       |



|        |                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------|------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|        | <b>pasekmėje</b>                                                       | pvz.: <i>Karo p a s e k m ė j e</i> (= Dėl karo) krašto ūkis buvo nuniokotas ( <i>Karas nuniokojo krašto ūkį</i> ).                                                                                                                         |
|        | <b>pasėkoje</b>                                                        | žr. 1.3.9                                                                                                                                                                                                                                   |
|        | <b>poveikyje</b>                                                       | pvz.: <i>Vaistų p o v e i k y j e</i> (= Nuo vaistų) ligoniui palengvėjo. <i>Įtempto darbo p o v e i k y j e</i> (= Dėl įtempto darbo; Nuo įtempto darbo) pablogėjo sveikata.                                                               |
|        | <b>rezultate</b>                                                       | pvz.: <i>Tokio apsileidimo r e z u l t a t e</i> (= Dėl tokio apsileidimo) kilo gaisras (Tokio apsileidimo rezultatas – gaisras).                                                                                                           |
|        | <b>sąryšyje (su)</b>                                                   | pvz.: <i>Ligonį skubiai operavo s q r y š y j e</i> su pasunkėjusia būkle (= dėl pasunkėjusios būklės; pasunkėjus būklei). <i>Jis atleistas iš pareigų s q r y š y j e</i> su perėjimu (= ryšium su perėjimu; nes perėjo) į kitą darbą.     |
| 3.6.5. | veiksmo būdai ar laikui reikšti, pvz.:<br><b>daugelyje atvejų</b>      | pvz.: <i>Operacijos d a u g e l y j e a t v e j ų</i> (= daugeliu atvejų; daugiausia; dažniausiai) pavykdavo.                                                                                                                               |
|        | <b>daugumoj(e)</b>                                                     | pvz.: <i>D a u g u m o j e</i> (= Daugiausia; Dažniausiai; Paprastai) gripu sergama pavasarį ir rudenį. <i>Bendrovėje dirba d a u g u m o j e</i> (= daugiausia) moterys.                                                                   |
|        | <b>didžiumoje</b>                                                      | pvz.: <i>Šiandien tas autorius d i d ž i u m o j e</i> (= iš esmės, beveik visai) užmirštas.                                                                                                                                                |
|        | <b>eilėje atvejų</b>                                                   | pvz.: <i>Dėl avarijų e i l ė j e a t v e j ų</i> (= dažnai, neretai) būna kalti pėstieji.                                                                                                                                                   |
|        | <b>esmėje</b>                                                          | pvz.: <i>Niekas e s m ė j e</i> (= iš esmės) nepasikeitė.                                                                                                                                                                                   |
|        | <b>pagrinde</b>                                                        | pvz.: <i>Statybos darbai p a g r i n d e</i> (= apskritai, iš esmės) baigti. <i>Susirinko p a g r i n d e</i> (= daugiausia) pagyvenę žmonės.                                                                                               |
|        | <b>paskutinėje eilėje</b>                                              | pvz.: <i>Šį klausimą aptarsime p a s k u t i n ė j e e i l ė j e</i> (= paskutinį; paskiausiai; pabaigoje).                                                                                                                                 |
|        | <b>pilnumoje</b>                                                       | pvz.: <i>Remontą baigėme p i l n u m o j e</i> (= visai, visiškai; iki galo).                                                                                                                                                               |
|        | <b>pirmoje eilėje</b>                                                  | pvz.: <i>P i r m o j e e i l ė j e</i> (= Pirmiausia; Pradžioje) sudarykime darbo planą.                                                                                                                                                    |
|        | <b>principe</b>                                                        | pvz.: <i>P r i n c i p e</i> (= Iš principo) su tavim sutinku.                                                                                                                                                                              |
|        | <b>visumoje</b>                                                        | pvz.: <i>Paroda v i s u m o j e</i> (= apskritai) pavyko.                                                                                                                                                                                   |
| 3.6.6. | kaip prielinksnis ar polinksnis laiko tarpui reikšti:<br><b>bėgyje</b> | pvz.: <i>Darbą turime baigti metų b ė g y j e</i> (= per metus; šiais metais). <i>Laiko b ė g y j e</i> (= Laikui bėgant; Ilgainiui) tiltas apgriuvo. <i>Pretenzijos priimamos mėnesio bėgyje</i> (= mėnesį; visą (šį) mėnesį; per mėnesį). |
|        | <b>laike</b>                                                           | pvz.: <i>Sprendimas gali būti apskundžiamas l a i k e 10 dienų</i> (= per dešimt dienų).                                                                                                                                                    |
|        | <b>laikotarpyje</b>                                                    | pvz.: <i>Atsakymą gausite trijų dienų l a i k o t a r p y j e</i> (= trijų dienų laikotarpiu; per tris dienas).                                                                                                                             |

#### 4. PRIELINKSNIŲ VARTOJIMO KLAIDOS

##### 4.1. ant nevertotinas:

- 4.1.1. veiksmo priemonei, nesusijusiai su vieta, reikšti  
pvz.: *Ji puikiai griežia a n t s m u i k o* (= smuiku). *Gaudio žuvis a n t s l i e k ų* (= sliekais, su sliekais). *Dirba a n t d v e j ų s t a k l i ų* (= dvejomis staklėmis).
- 4.1.2. objektui reikšti su būdvardžiais:
- apstus, -i** pvz.: *Ruduo apstus a n t o b u o l i ų* (= apstus obuolių; Rudenį apstu obuolių).
- gabus, -i** pvz.: *Kaimynų vaikas gabus a n t m u z i k o s* (= muzikai).
- godus, -i** pvz.: *Nebūk godus a n t s v e t i m o g e r o* (= svetimo gero).
- šykštus, -i** pvz.: *Ji visada šykšti a n t p i n i g ų* (= pinigų).

- turtingas, -a** pvz.: *Šiomet esam turtingi a n t š i e n o* (= šieno; *Šiomet turim daug šieno*).
- 4.1.3. veiksmo objektui reikšti su veiksmazodžiais:  
**keisti (ant ko)** pvz.: *Paprašė pakeisti batus a n t m a ž e s n i ū* (= į mažesnius; mažesniais). *Vaikas apsikeitė naujesnį pašto ženkliuką a n t s e n e s n i o* (= į senesnį).  
**mainyti (ant ko)** pvz.: *Išmainė vištą a n t k a t i n o* (= į katiną).
- 4.1.4. daikto matmenims ar dydžių santykiui žymėti  
 pvz.: *Kambario matmenys 2 a n t 3 metrų* (= du iš trijų metrų; du ir trys metrai). *Kraujospūdis 80 a n t 120* (= 80 ir 120; 80 su 120). *Žemėlapiio mastelis 1 a n t 1000* (= 1 su 1000). *Vaistų imkite vieną šaukštelį a n t pusės stiklinės* (= pusei stiklinės, į pusę stiklinės) vandens.
- 4.1.5. daikto požymiui, nesusijusiam su vieta, reikšti  
 pvz.: *Batai a n t a u k š t ū k u l n ū* (= aukštais kulnais; Aukštakulniai batai). *Radijo imtuvas a n t m i k r o s c h e m ū* (= su mikroschemomis).
- 4.1.6. vietai reikšti, kai žymimas ne paviršius, o nurodoma kryptis į vidų arba buvimas viduje  
 pvz.: *Nuvažiavo a n t s t o t i e s* (= į stotį), *bet pavėlavo a n t a u t o b u s o* (= į autobusą). *A n t t u r g a u s* (= Turguje) pilna atvykėlių. *Ką kalbėjo a n t s u s i r i n k i m o* (= susirinkime)?
- 4.1.7. laikui reikšti  
 pvz.: *Susitiksime a n t r y t o j a u s* (= rytoj; rytojaus dieną). *A n t d i e n ū* (= Šiomis dienomis; Greitai; Netrukus) pasirodys naujas žurnalo numeris. *Atidėkim šį reikalą a n t p i r m a d i e n i o* (= pirmadieniui; iki pirmadienio). *Vaistus liepė gerti du kartus a n t d i e n o s* (= per dieną; dienoje). *Kiek tau palikti pinigų a n t s a v a i t ė s* (= savaitei)? *Išvažiuoju a n t v i s a d o s* (= visai; visam laikui). *Iš pradžių pykosi, bet a n t g a l o* (= galų gale; pagaliau) susitaikė. *Tą klausimą svarstykime a n t g a l o* (= gale; pabaigoje).
- 4.1.8. veiksmo ar būsenos pobūdžiui reikšti  
 pvz.: *Dirba a n t d v i e j ū e t a t ū* (= dviem etatais; turi du etatus; eina dviem pareigais). *Jis jau a n t p e n s i j o s* (= pensininkas; išėjęs į pensiją). *Mokėsi a n t p e n k e t ū* (= penketais). *Pirkau televizorių a n t i š s i m o k ė j i m o* (= išsimokėtinai). *Esu a n t b i u l e t e n i o* (= Turiu biuletenį, nedarbingumo lapelį) ir sėdžiu a n t d i e t o s (= laikausi dietos). *Jau porą metų ji gyvena a n t b u t o (a n t k a m b a r i o)* (= nuomoja butą, kambarį).
- 4.1.9. paskirčiai, siekimui, veiksmo tikslui reikšti  
 pvz.: *Pasilik pinigų a n t m a i s t o* (= maistui). *Isidėk pinigų a n t k e l i o n ė s* (= kelionei; į kelionę; kelionėn). *Ar užteks duonos a n t š e š i ū ž m o n i ū* (= šešiems žmonėms)? *Pakvietėme svečių a n t p i e t ū* (= pietų; pietauti). *Iškvietė a n t d v i k o v o s* (= į dvikovą). *Mokosi a n t i n ž i n i e r i a u s* (= inžinieriumi; inžinieriaus specialybės).
- 4.2. **apie nevertotinas veiksmo objektui reikšti su žodžiais:**
- domėtis (apie ką)** pvz.: *Direktorius per mažai domėjosi a p i e d a r b o s q l y g a s* (= darbo sąlygomis).
- ginčytis (ginčas) (apie ką)** pvz.: *A p i e k a* (= Dėl ko) čia ginčijatės? *Kilo ginčas a p i e p e l n o p a s k i r s t y m a* (= dėl pelno paskirstymo; kaip paskirstyti pelną).
- rodyti (apie ką)** pvz.: *Ši lentelė rodo a p i e g a m y b o s t e m p ū k i t i m a* (= gamybos tempų kitimą; kaip kinta gamybos tempai).
- skųstis (skundas) (apie ką)** pvz.: *Nėra ko tau skųstis a p i e g y v e n i m a* (= gyvenimu). *Gauname nemaža skundų a p i e d u o n o s k o k y b ė* (= dėl duonos kokybės).
- 4.3. **į nevertotinas veiksmo objektui reikšti su žodžiais:**
- atsiliepti (į ką) (r. „daryti poveikį“)** pvz.: *Nemiga visada neigiamai atsiliepia į d a r b i n g u m a* (= darbingumui).
- daryti įtaką (įtaka) (į ką)** pvz.: *Tėvų elgesys visada daro įtaką į v a i k u s* (= vaikams).
- daryti poveikį (poveikis) (į ką)** pvz.: *Aptarė naujų vaistų poveikį į o r g a n i z m a* (= organizmui).

- daryti spaudimą (spaudimas) (į ką)** pvz.: *Jie darė spaudimą į mūsų darbuotojus (= mūsų darbuotojams).*
- įsimylėti (į ką)** pvz.: *Visi mokiniai įsimylėję į naująją mokytoją (= naująją mokytoją).*
- nurodyti (į ką)** pvz.: *Vadovas nurodė į keletą darbo trūkumų (= keletą darbo trūkumų).*
- skirti dėmesį, dėmesio (į ką)** pvz.: *Skirkite daugiau dėmesio į ligų profilaktiką (= ligų profilaktikai).*
- veikti (į ką)** pvz.: *Orai labai veikia žmonius nuotaikas (= žmonių nuotaikas).*
- žaisti (į ką)** pvz.: *Žaiskime į kairą (= karą) arba į futbolą (= futbolą). Užteks žaisti išlėpynės (= slėpynes, slėpynių, slėpynėmis).*
- 4.4. iki nevertotinas būviui beasmeniam sakinyje reikšti**  
pvz.: *Dabar jam neiki egzaminų (= ne egzaminai rūpi; ne egzaminai galvoje). Šiandien žvejams neiki raudžių (= ne raudės galvoje; toli gražu ne raudės rūpi) – laukia privatizavimo. Visiems buvo neiki juoko (= ne juokas galvoj).*
- 4.5. iš nevertotinas su žodžiais nutarimas, pranešimas, protokolas, raštas ir pan. parašymo datai žymėti**  
pvz.: *Remsimės nutarimu iš spalio 17 dienos (= spalio 17 dienos nutarimu). Reikia patikrinti protokolą iš kovo 5 dienos (= kovo 5 dienos protokolą).*
- 4.6. pas nevertotinas:**
- 4.6.1. nuosavybei, priklausymui, turėjimui žymėti**  
pvz.: *Kiek pas tavę (= [tu] turi) pinigų? Pas ką yra klausimų (= Kas turi klausimų; Kas norėtų paklausti)? Pas mane nėra (= [Aš] neturiu) laiko. Pas ją (= Jos) gražūs plaukai. Pas ją (= Jai) gimė sūnus. Pas mane (= Man) pakilo temperatūra. Pas tavę (= Tavo) negerai parašyta (Tu negerai parašei). Pas čigonus (= Čigonų) idomūs laidojimo papročiai. Pas varžovą neišlaikė nervai (= Varžovui neišlaikė nervai; Neišlaikė varžovo nervai). Neseniai pas jį (= jam) išoperavo apendiksą. Pirmą vietą užėmė Jonaitis; Pirmą vietą atiteko Jonaičiui).*
- 4.6.2. veiksmo adresatui, šaltiniui, nesusijusiam su vieta, reikšti su veiksmazodžiais, pvz.:**
- atsiprašyti** pvz.: *Atsiprašyk pas mokytoją (= mokytoją, mokytojo) už įžeidimą.*
- gauti** pvz.: *Pas ką (= Iš ko) gavai tą žurnalą?*
- imti** pvz.: *Jis paėmė pas mane (= iš manęs) pieštuką.*
- įsigyti** pvz.: *Jis sakė įsigijęs tą knygą pas gatvės prekėivį (= iš gatvės prekeivio).*
- klausti** pvz.: *Paklausėme pas praeivį (= praeivį; praeivio), kur galėtume užkąsti.*
- kreiptis** pvz.: *Informacijos kreipkitės pas pavaduotoją (= į pavaduotoją).*
- pirkti** pvz.: *Pirkau pas jį (= iš jo) dviratį.*
- prašyti** pvz.: *Prašysiu pas direktorių (= direktorių; direktoriaus), kad išleistų atostogų.*
- reikalauti** pvz.: *Pažymėjimo reikalaukite pas buhalterį (= iš buhalterio).*
- skambinti** pvz.: *Skambink pas pirmininką (= pirmininkui) iš ano kabineto.*
- skolintis** pvz.: *Teko skolintis pinigų pas draugę (= iš draugės).*
- skųstis** pvz.: *Skųsiuosi pas patį ministrą (= pačiam ministrui).*
- sužinoti** pvz.: *Tvarkaraštį sužinosiu pas draugę (= iš draugės).*
- šauktis** pvz.: *Susirgęs šaukis pas daktarą (= daktaro.)*
- teirautis** pvz.: *Dėl kelialapio teiraukitės pas vedėją (= vedėjos).*

**vogti** pvz.: *P a s k a i m y n u s* (= Iš kaimynų; Kaimynams)  
pavogė arklį.

**4.7. po (su įnagininku) nevertotinas veiksmo būdai ar pagrindui reikšti**  
pvz.: *Dokumentai išduodami p o p a r a š u* (= su parašu; pasirašytinai). *Kiek jis jau laikomas p o a r e š t u* (= areštuotas, suimtas)? Čia stovi įrenginiai *p o į t a m p a* (= su įtampa). *P o k o k i a r u b r i k a* (= Su kokia rubrika, antrašte) dėsime šį straipsnį? *Laivas plaukioja p o* (= su) Lietuvos *v ė l i a v a*.

**4.8. prie nevertotinas:**

4.8.1. veiksmo sąlygoms reikšti junginiuose:

**prie (kokių) aplinkybių** pvz.: *Nusikaltimas padarytas p r i e s u n k i n a n č i ū a p l i n k y b i ū* (= sunkinančiomis aplinkybėmis).

**prie uždarų durų** pvz.: *Posėdis vyko p r i e u ž d a r ū d u r ū* (= už uždarų durų; uždaromis durimis; neviešai; buvo uždaras).

**prie ligos (gripo, plaučių uždegimo...)** pvz.: *P r i e g r i p o* (= Sergant, susirgus gripu) reikia gulėti.

**prie (kokių) norų** pvz.: *I r p r i e g e r i a u s i ū n o r ū* (= Ir geriausių norų turėdamas; Kad ir labai norėdamas) negalėsiu tavęs pasitikti.

**prie progos** pvz.: *P r i e p r o g o s* (= Pirmą progą; Progai pasitaikius; Radę, turėdami progą) aplankykite šią parodą.

**prie (kokių) sąlygų** pvz.: *Sunku dirbti p r i e e s a m ū s ū l y g ū* (= tokiomis sąlygomis; kai tokios sąlygos; esant tokioms sąlygoms).

**prie (kokios) temperatūros** pvz.: *P r i e a u k š t o s t e m p e r a t ū r o s* (= Aukštoje temperatūroje; Kai aukšta temperatūra; Esant aukštai temperatūrai) ši medžiaga lydosi.

4.8.2. keitimo santykiui reikšti pvz.: *P i n i g a i b u s k e i č i a m i s a n t y k i u* vienas *p r i e š i m t o* (= vienas už šimtą; vienas su šimtu; šimtas į vieną).

**4.9. prieš nevertotinas veiksmo objektui reikšti su žodžiais:**

**atsiprašyti (prieš ką)** pvz.: *Teko atsiprašyti p r i e š d r a u g ū* (= draugą; draugą).

**atsparus (prieš ką)** pvz.: *Kaktusai atsparūs p r i e š s a u s r a s* (= sausroms).

**gintis (prieš ką: badą, stichiją ir pan.)** pvz.: *Ginsimės p r i e š v i s u s* (= nuo visų), kurie mus puls.

**neapykanta (prieš ką)** pvz.: *Jis ilgai jautė neapykantą p r i e š t i k r ū b r o l i ū* (= tikram broliui).

**pareiga (prieš ką)** pvz.: *Jaučia pareigą p r i e š t ė v u s* (= tėvams).

**4.10. už nevertotinas junginiuose:**

**imti (laikyti) už pagrindą** pvz.: *Rezoliucijos projektą siūloma priimti (laikyti) u ž p a g r i n d ū* (= pagrindu; kaip pagrindą).

**žaisti už... komandą (nesant pavadavimo)** pvz.: *Jis žaidžia už „N e p t ū n o“ k o m a n d ū* (= „Neptūno“ komandoje).

## 5. ĮVAIRIŲ FORMŲ VARTOJIMO KLAIDOS

### 5.1. Giminės formos

5.1.1. Nevartotinos vyriškosios giminės daiktavardžių formos moterims pagal profesijas, pareigas, mokslo laipsnius ir pan. apibūdinti

pvz.: *a r c h i t e k t a s* (= architektė) Žilienė, *a d v o k a t a s* (= advokatė) Butkutė, *d i r e k t o r i u s* (= direktorė) Vaitkuvienė, *p r o f e s o r i u s* (= profesorė) Nakienė, *m i n i s t r a s* (= ministrė) Rudienė, *v i r š a i t i s* (= viršaitė) Skuodytė.

- Pastaba. Mokslo vardams, laipsniams ir pan. apibūdinti vartojami vyriškosios giminės daiktavardžiai, pvz.: *Absolventei Rutkutei įteiktas chemijos d e s t y t o j o diplomas. Profesorė Dainienė turi h a b i l i t u o t o mokslų d a k t a r o laipsnį.*
- 5.1.2. Nevartotinos kelintinių skaitvardžių ir įvardžio **kelintas, -a** vyriškosios giminės kilmininko formos mėnesio dienai nusakyti  
pvz.: *K e l i n t o (= Kelinta) šiandien? – Spalio a n t r o (= antra, antroji). Pensijas mokės lapkričio d e v i n t o (= devintą). Atostogausiu nuo liepos p e n k i o l i k t o (= penkioliktos).*
- 5.1.3. Nevartotinas vyriškosios giminės būdvardžių bei būdvardinės reikšmės dalyvių galininkas ir įnagininkas vad. bevardės giminės reikšme  
pvz.: *Bandoma pasiekti n e p a s i e k i a m a (= nepasiekama; tai, kas nepasiekama). Laikau r e i k a l i n g u ( b ū t i n u ) tai pranešti (= Laikau reikalinga (būtina) tai pranešti; Manau, kad reikia (būtina) tai pranešti). Remiantis i š d e s t y t u (= tuo, kas išdėstyta), daroma išvada.*
- 5.2. **Pagrindinės kiekinių skaitvardžių nuo 2 iki 9 formos ir įvardžio abu, abi formos** nevartotinos su daugiskaitiniais (t. y. turinčiais tik daugiskaitinę formą) daiktavardžiais  
pvz.: *Dabar teatre pertrauka tarp d v i e j ū (= dvejų) gastrolių. Dalyvavo t r i j o s e (= trejose) varžybose. Spinta su k e t u r i o m i s (= ketveriomis) durimis. D v i d e š i m t s e p t y n i o s (= Dvidešimt septynerios) staklės pakeistos naujomis. Laimėjome abi (= abejas) rungtynes.*
- 5.3. **Dešimtis reiškiančių kelintinių skaitvardžių įvardžiuotinės formos nevartotinos dešimtmečiams žymėti**  
pvz.: *T r i s d e š i m t i e j i (= Ketvirtasis dešimtmetis, t. y. 1930–1939 m.) buvo kūrybiškiausias rašytojo gyvenimo dešimtmetis. 7 0 - ū j ū m e t ū (= Aštuntojo dešimtmečio) jaunimas.*
- 5.4. **Bendratis**
- 5.4.1. Su jungtuku **jei(gu)** nevartotina sąlygai reikšti  
pvz.: *Jeigu k a l b ė t i (= Jeigu kalbėsime, kalbėtume; Kalbant) tiksliau, sugaištas ištisas mėnuo. Ši sesija labai ilga, jeigu l y g i n t i (= jeigu lyginsime; palyginti) su ankstesnėmis. Jei t i k ė t i (= Jei tikėsime) psichologais, tik laiminga motina užaugina laimingus vaikus.*
- 5.4.2. Su jungtuku **kad** (taip pat su **idant**) nevartotina tikslui reikšti  
pvz.: *Visą savaitę dirbsime, k a d s u s k a i č i u o t i (= kad suskaičiuotume; norėdami suskaičiuoti) padarytus nuostolius. K a d p r i i m t i galutinį sprendimą (= Norint priimti galutinį sprendimą; K a d būtų priimtas galutinis sprendimas), reikia dar pasitarti su specialistais. Susirinkome, k a d p a s i d a l y t i (= pasidalyti; kad pasidalytume) patirtimi. Tam, k a d s u r a s t i nusikaltėlius (= Tam, kad būtų surasti nusikaltėliai; Norint surasti nusikaltėlius), reikia papildomų duomenų. Ant pakylės užlipo vakaro svečias, i d a n t p r a n e š t i (= pranešti; idant praneštų; kad praneštų) gerą naujieną.*
- 5.5. **Neigiamosios tariniu einančios formos nevartotinos šalutiniuose sakiniuose nuolaidai žymėti, kai nereiškiamas neigimas**  
pvz.: *K a i p n e s i s t e n g ė (= Kad ir kaip stengėsi; Nors ir labai stengėsi), niekam negalėjo įtikti. K a i p t e n n e b ū t ū (= Kad ir kaip ten būtų; Šiaip ar taip), reikia važiuoti. K a i p n e k e i s t a (= Kad ir keista; Nors ir keista; Keista), projektas dar neparengtas. Bet, k a i p n e b ū t ū k e i s t a (= kad ir kaip būtų keista; kad ir labai būtų keista), pastatas išliko nesugriautas.*
- 5.6. **Vientisinės tariamosios nuosakos formos nevartotinos vietoj sudurtinių formų praeities veiksmui (dažnai tariamam, neįvykusiam) reikšti**  
pvz.: *Nepasakyčiau, kad vakarykštis aukcionas s u d r e b i n t ū (= būtų sudrebinęs) Kauną. Varikliai sandėlyje dar g u l ė t ū (= būtų gulėje) ne vienus metus, jei j ū n e r a s t ū (= nebūtų radę) kontrolieriai. Jeigu jie v a ž i u o t ū (= būtų važiuavę) mažesniu greičiu, avarija nebūtų įvykusi.*
- 5.7. **Veiksmazodžių išnuomoti, numatyti, parduoti, rašyti (kirčiuoti, linksniuoti, tarti), skaityti, statyti, žiūrėti ir pan. sangrąžinės formos nevartotinos neveikiamosios rūšies reikšme (jeigu veiksmas negali vykti savaime):**

**išsinuomoti** (r. „būti išnuomojamam, -ai“)  
**nusimatyti**

pvz.: *I š s i n u o m o j a* (= Išnuomojamas) vieno kambario butas.  
pvz.: *K a s d a r n u s i m a t o* (= numatoma; numatyta) programoje? *N u s i m a t o* (= Numatomas) oro atšilimas (Numatoma, kad oras atšils).

**parsiduoti** (r. „būti parduodamam, -ai“)

pvz.: *P a r s i d u o d a* (= Parduodamas) namas su sodu.  
*A r č i a ž a i s l a i n e p a r s i d u o d a* (= žaislų neparduodate)?

**rašyti (kirčiuotis, linksniuotis, tartis)**

pvz.: *N o s i n ė č i a n e s i r a š o* (= nerašoma; Nosinės čia nerašome). *K a i p k i r č i u o j a s i š i s ž o d i s?* (= Kaip kirčiuojamas, k i r č i u o t i n a s šis žodis? Kaip kirčiuoti šį žodį?)

**skaityti** (r. „būti skaitomam, -ai“)

pvz.: *N o r ė j a u t a i p p a r a š y t i, k a d k n y g a į d o m i a i s k a i t y t ū s i* (= būtų įdomi skaityti; kad knygą būtų įdomu skaityti).

**statyti** (r. „būti statomam, -ai“)

pvz.: *K a i p t i k t o j e v i e t o j e i r s t a t ė s i* (= buvo statomas) naujas namas.

**žiūrėti**

pvz.: *A k t o r i a i t a m e s p e k t a k l y j e g r a ž i a i ž i ū r i s i* (= Į aktorius tame spektaklyje gražu, malonu, miela žiūrėti; Aktoriai... gražiai atrodo).

## 5.8.

### Dalyvis nevertotinas:

#### 5.8.1.

veikiamasis esamojo laiko dalyvis – su veikėjo nereiškiančiais daiktavardžiais

pvz.: *k o m p l e k t u o j a n č i o s* (= komplektuojamosios, komplektinės, komplektavimo) detalės

#### 5.8.2.

veikiamasis būtojo laiko dalyvis – reikšti lygia greta su tarinio veiksmu vykstančiam arba vėlesniam veiksmui

pvz.: *Į o rą p a k i l o r a k e t o s, n u m u š u s i o s* (= ir numušė) tris priešo lėktuvus. *P i r mą k a r tą j i s p a r a g a v o a l k o h o l i o, i š g ė r ė s* (= gerdamas; kai gėrė) su draugu šampano. *V a k a r k a l b ė j o p i r m i n i n k a s, p a r a g i n ė s* (= ragindamas; ir ragino) aktyviau dalyvauti rinkimuose.

#### 5.8.3.

neveikiamasis būtojo laiko dalyvis – reikšti savaiminei (t. y. be pašalinio poveikio, specialaus įsikišimo atsiradusiai) ypatybei, pvz.:

**apsunkintas, -a**

pvz.: *L i g o n i s s k u n d ž i a s i a p s u n k i n t u* (= pasunkėjusiu) rijimu;

**išplėstas, -a**

pvz.: *O d o s p a v i r š i u j e m a t y t i i š p l ė s t o s* (= išsiplėtusios) venos;

**padidintas, -a**

pvz.: *J a m b u v o n u s t a t y t a s p a d i d i n t a s* (= padidėjęs) skrandžio rūgštingumas. *P a d i d i n t o s p a k l a u s o s* (= Paklausios; Paklausiosios) prekės;

**pagreitintas, -a**

pvz.: *J a u k u r i s l a i k a s n e p a v y k s t a s u r e g u l i u o t i p a g r e i t i n t o* (= pagreitinėjusio) širdies plakimo;

**sulėtintas, -a**

pvz.: *Š i a i l i g a i b ū d i n g a s u l ė t i n t a* (= sulėtėjusi) medžiagų apykaita;

**sumažintas, -a**

pvz.: *E s a n t s u m a ž i n t a m* (= sumažėjusiam) kraujospūdžiui (Dėl sumažėjusio kraujospūdžio) svaigsta galva.

## 5.9.

### Pusdalyvis nevertotinas žymėti šalutiniam veiksmui, kuris nė vienu momentu nesutampa su tarinio veiksmu

pvz.: *Į s t o j a u į m u z i k o s m o k y k lą, č i a b a i g d a m a s* (= ir čia baigiau) keturias klases. *P o l i c i n i n k a i n e t r u k u s s u l a i k ė v a g i s, j u o s n u v e ž d a m i* (= ir nuvežė juos) į nuovadą.

## 5.10.

### Padalyvis

#### 5.10.1.

Nevartotinas šalutiniam to paties veikėjo veiksmui reikšti asmeniniuose sakiniuose (vietoj pusdalyvio ar dalyvio)

pvz.: *K u o r e m i a n t i s* (= remdamasis) laikraštis skelbia tokią informaciją?  
*A t s i ž v e l g i a n t* (= Atsižvelgdamas) į susidariusią padėtį, įsakau... *P a ž v e l g u s* (= Pažvelgę) į šias nuotraukas, pastebėsime tam tikrą ryšį. *J o s e l g i a s i n e p a ž e i d ž i a n t* (= nepažeisdamas) taisyklių.

- 5.10.2. Būtojo kartinio laiko padalyvis nevartotinas tikslui reikšti su jungtuku **kad** (taip pat su **idant**)  
pvz.: *K a d a p s i s a u g o j u s* (= *Kad apsisaugotumėt; Norėdami apsisaugoti*) nuo gripo, gerkite čiobrelių arbatą. Reikia perskaičiuoti sąskaitą, *k a d i š v e n g u s* (= *kad būtų išvengta; norint išvengti*) atsitiktinių klaidų. *I d a n t t v i r č i a u p a s i j u t u s* (= *Idant; Kad tvirčiau pasijutusi*), pravartu dar sykį atsigręžti į praeitį.

- 5.10.3. Būtojo kartinio laiko padalyvis nevartotinas sąlygai reikšti su jungtuku **jei(gu)**  
pvz.: *J e i g u a p s k a i č i a v u s* (= *Jeigu apskaičiuotume*) nuostolius, išaiškėtų tikroji įmonės padėtis. Projektas būtų patobulintas, *j e i a t i d ė j u s* (= *jei atidėtume*) svarstymą.

#### 5.11. **Prieveiksmiai su -ai (padaryti iš priesagos -iškas būdvardžių) nevartotini daikto kokybei žymėti**

pvz.: *s k y r y b o s i t a l i š k a i* (= *itališkos skyrybos; skyrybos – kaip italų*), *p o i l s i s k a n a d i e t i š k a i* (= *kanadietiškas poilsis*), *v i š č i u k a i v i l n i e t i š k a i* (= *vilnietiški, vilnietiskai kepti viščiukai*), *p a r l a m e n t i n ė k o v a g r u z i n i š k a i* (= *gruziniška parlamentinė kova; parlamentinė kova – kaip gruzinų*).

### 6. **SAKINIO DALIŲ IR SAKINIŲ JUNGIMO KLAIDOS**

#### 6.1. **gi nevartotina priešinamajam sujungimui vietoj jungtuko**

pvz.: *Trūksta laikinų poilsiaviečių, g i* (= o, bet) ir esamos ne visos jaukios. *Jis mušė, g i* (= o) mes tik žiūrėjome. Vienos moterys negali atsidžiaugti patogiais žemakulniais batais, *g i* (= o) kitos tebeieško aukštakulnių.

#### 6.2. **ir nevartotinas jungti žodžiams vardažodžių irrieveiksmių stiprinamosiose konstrukcijose, pvz.:**

**daug ir daug**

pvz.: *Čia dar slypi d a u g i r d a u g* (= daug, labai daug, daug daug, be galo daug, itin daug) paslapčių.

**labai ir labai**

pvz.: *Buvome l a b a i i r l a b a i* (= labai labai, nepaprastai, be galo) laimingi.

**minios ir minios**

pvz.: *Gatvėmis plaukė m i n i o s i r m i n i o s* (= minių minios) žmonių.

**tūkstančiai ir tūkstančiai**

pvz.: *Turėjome peržiūrėti t ū k s t a n č i u s i r t ū k s t a n č i u s* (= tūkstančių tūkstančius; tūkstančius) bylų.

#### 6.3. **sykį nevartotinas šalutiniams sąlygos sakiniams jungti**

pvz.: *S y k į* (= *J e i ; J e i g u j a u*) susitikome, turime pasišnekėti. *Tai ir važiuok, s y k į* (= *jei, jeigu; kad*) jau nutarei.

#### 6.4. **vietoj to, kad nevartotinas su bendratimi ar padalyviu vietoj užuot**

pvz.: *V i e t o j t o , k a d p a a i š k i n t i* (= *Užuot paaiškinęs*), dar labiau viską supainiojo. *V i e t o j t o , k a d u g d y t i* (= *Užuot ugde*) savus restauruotojus, švaistėme lėšas kitur. *Raštą vadovai nuslėpė, v i e t o j t o , k a d p a s k e l b u s* (= *užuot paskelbė*) jį viešai.

### 7. **NETEIKTINA ŽODŽIŲ TVARKA**

Derinamasis arba kilmininku išreikštas nederinamasis pažyminy neturi eiti po pažymimojo žodžio atskirai vartojamuose prekių ir kitų gaminių pavadinimuose

pvz.: *s i l k ė r ū k y t a* (= *rūkyta silkė*); *s ū r i s „ Š ė t o s “* (= *Šėtos sūris*);

*k i a u š i n i a i v i r t i* (= *virti kiaušiniai*) su sviestu; *d a ž a i g r i n d ū r u d i* (= *rudi grindų dažai*); *p a l a i d i n ė s r a u s v o š i l k o* (= *rausvo šilko palaidinės*) trumpomis rankovėmis ir pan.

### 8. **BŪTINIAUSI BENDRINĖS LIETUVIŲ KALBOS TARTIES REIKALAVIMAI**

#### 8.1. **Skirti trumpuosius balsius nuo ilgųjų ir kirčiuotuose, ir nekirčiuotuose skiemenyse:**

*a ir ā*

pvz.: *ràstų – rãstų, tà – tã; rastù – rãstù, dúona – dúonq*

*e ir ė*

pvz.: *nėsti – nėša; tesiù – tęsiù, sáule – sáulę*

*e ir ė*

pvz.: *vèsti – vėsti, èstų – éstų; režimas – režimas*

*i ir y*

pvz.: *tris – trys, kuri – kurį; šilù – šylù, stóti – stòti*

u ir ū pvz.: *siùsti – siųsti, namù – namų; rudà – rūdà, keltu – keltų*  
 o ir ô pvz.: *sòdq – sódq; jonù (jònas) – Jonù (Jònas)*  
Pastaba. Ypač nepriimtina ilginti trumpuosius kirčiuotus balsius žodžio gale.

## 8.2. Skirti balsius *e, é, o* nuo sutaptinių dvibalsių *ie, uo* kirčiuotuose ir nekirčiuotuose skiemenyse

pvz.: *sênq – sienq, rêkti – rièkti, ódq – úodq; senėlė – sienėlė, rėkimas – riekimas, kopimas – kuopimas*

## 8.3. Skirti dvibalsių ir mišriųjų dvigarsių tvirtapradę priegaidę nuo tvirtagalės:

|                    |                                            |
|--------------------|--------------------------------------------|
| <i>ái ir aĩ,</i>   | pvz.: <i>táiko – laĩko, tái – taĩ</i>      |
| <i>áu ir aũ,</i>   | pvz.: <i>tráukia – šaũkia, láuk – laũk</i> |
| <i>éi ir eĩ,</i>   | pvz.: <i>léisti – keĩsti</i>               |
| <i>úi ir uĩ,</i>   | pvz.: <i>ùiti – puĩkti</i>                 |
| <i>ál ir aľ,</i>   | pvz.: <i>káltas – kalťas</i>               |
| <i>ám ir am̃,</i>  | pvz.: <i>sámtis – kam̃stis</i>             |
| <i>án ir añ,</i>  | pvz.: <i>kánda – rañda</i>                 |
| <i>ár ir ar̃,</i>  | pvz.: <i>tárpas – vařpas</i>               |
| <i>él ir eľ,</i>   | pvz.: <i>kélti – tel̃kti</i>               |
| <i>ém ir em̃,</i>  | pvz.: <i>pémpė – tem̃pė</i>                |
| <i>én ir eñ,</i>  | pvz.: <i>sénti – keñtė</i>                 |
| <i>ér ir er̃,</i>  | pvz.: <i>vérti – ver̃sti</i>               |
| <i>ìl ir il̃,</i>  | pvz.: <i>pìlti – til̃pti</i>               |
| <i>im̃ ir im̃,</i> | pvz.: <i>kìmti – iĩmti</i>                 |
| <i>iñ ir iñ,</i> | pvz.: <i>pìnti – riĩkti</i>                |
| <i>ir̃ ir ir̃,</i> | pvz.: <i>vìrti – vir̃sti</i>               |
| <i>ùl ir ul̃,</i>  | pvz.: <i>kùlti – gul̃ti</i>                |
| <i>um̃ ir um̃,</i> | pvz.: <i>stũmti – kuĩm̃pti</i>             |
| <i>uñ ir uñ,</i> | pvz.: <i>siũndė – siuĩntė</i>              |
| <i>ur̃ ir ur̃,</i> | pvz.: <i>kũrti – skuĩr̃sti</i>             |

Pastaba. Pageidautina skirti ilgųjų balsių ir sutaptinių dvibalsių *ie, uo* priegaides.

## 8.4. Laikytis kietųjų ir minkštųjų priebalsių tarimo taisyklių:

### 8.4.1. Tarti minkštuosius priebalsius prieš priešakinius balsius skoliniuose (kaip lietuviškuose žodžiuose):

prieš *e* pvz.: *dèmonas, nègras, procèsas*  
 prieš *é* pvz.: *licėjus, panacéja, kupė*  
 prieš *i, y* pvz.: *kumýsas, šasľýkas, situācija*

### 8.4.2. Tarti minkštąjį priebalsį *l* prieš minkštuosius priebalsius (net jei tarp jų įsiterpia *k* ar *g*)

pvz.: *buhálteris, Báltija, filme; aľksnis, smũlkmena, álgebra*

### 8.4.3. Tarti kietuosius priebalsius prieš kietuosius priebalsius

pvz.: *balkònas, albũmas, filmas, kultũrà*

Pastaba. 8.4.3. punkto reikalavimas gali būti netaikomas labai specialiems tam tikrų sričių terminams (pvz.: *álfa, áltas, vòltas*), kitų kalbų citatoms (pvz.: *salto mortale*), kai kuriems iš tradicijos tariamiems žodžiams (pvz.: *pòlka, vąlsas*).“

Papildyta priedu:

Nr. 68, 1997-12-18, Žin., 1998, Nr. 18-445 (1998-02-20), i. k. 0975010NUTA00000068

## Pakeitimai:

### 1.

Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo, Nutarimas

Nr. 68, 1997-12-18, Žin., 1998, Nr. 18-445 (1998-02-20), i. k. 0975010NUTA00000068

Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo 1992 m. gruodžio 10 d. nutarimo Nr. 37 "Dėl žodžių sandaros klaidų sąrašo", 1993 m. sausio 28 d. nutarimo Nr. 38 "Dėl sakinių dalių ir sakinių jungimo klaidų



bei neteiktinos žodžių tvarkos sąrašų", 1993 m. kovo 4 d. nutarimo Nr. 39 "Dėl įvairių formų vartojimo klaidų ir linksnių vartojimo klaidų sąrašų", 1993 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr. 40 "Dėl prielinksnių vartojimo klaidų sąrašo", 1993 m. rugsėjo 23 d. nutarimo Nr. 41 "Dėl neteiktinų vertinių sąrašo", 1993 m. rugsėjo 23 d. nutarimo Nr. 42 "Dėl nevertotinų naujųjų svetimybų sąrašo", 1994 m. kovo 3 d. nutarimo Nr. 43 "Dėl lietuvių bendrinės tarties būtiniausių reikalavimų", 1994 m. gegužės 26 d. nutarimo Nr. 46 "Dėl neteiktinų svetimybų ir jų darinių sąrašo" ir 1996 m. gruodžio 19 d. nutarimo Nr. 57 "Dėl žodžių ir junginių reikšmės klaidų sąrašo" pakeitimo